

Kansanopiston vapaan
sivistystyön koulutuksen
opetussuunnitelma /
Jämsän Kristillinen
Kansanopisto /
Kansainvälisyyslinja
lukuvuonna
2021-2022

Sisältö

1. Koulutuksen tehtävä, rakenne ja laajuus
2. Koulutuksen toteuttaminen
 - 2.1. Arvoperusta
 - 2.2. Oppimiskäsitys
 - 2.3. Toimintakulttuuri
 - 2.4. Opiskeluympäristö ja työtavat
 - 2.5. Yhteistyö eri tahojen kanssa
3. Opiskelun ohjaus ja tuki
 - 3.1. Ohjauksen järjestäminen
 - 3.2. Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma
 - 3.3. Opiskeluhoolto
 - 3.4. Oppimisen ja opiskelun tuki
4. Opetuksen tavoitteet ja opiskelijan osaaminen
 - 4.1. Opetuksen yleiset tavoitteet
 - 4.2. Arjen taidot ja elämönhallinta
 - 4.3. Opiskelu-, itsetuntemus- ja työelämätaidot
 - 4.4. Vuorovaikutus- ja viestintätaidot
 - 4.5. Aktiivinen kansalaisuus
 - 4.6. Maailman kulttuurit
 - 4.7. Bible Studies
 - 4.8. Jag tror på Gud
 - 4.9. Suomen kielen alkeiden taito
 - 4.10. Suomen kielen keskustelutaito
 - 4.11. Suomalainen kulttuuri, tapakulttuuri ja yhteiskuntatietous
 - 4.12. Suomen katsomuksellinen moninaisuus
 - 4.13. Tutorointi
 - 4.14. Oral skills
 - 4.15. Writing and listening skills
 - 4.16. Religious English
 - 4.17. English Media
 - 4.18. Book Club
 - 4.19. Jämsän Kristillisen Kansanopiston vapaasti valittavat opintokokonaisuudet
5. Oppimisen ja osaamisen arviointi
 - 5.1. Formatiivinen arviointi
 - 5.2. Summatiivinen arviointi
 - 5.3. Arvioinnin yleiset periaatteet
 - 5.4. Todistus

Liite: LUKUVUODEN 2021-2022 AIKATAULU

1. Koulutuksen tehtävä ja laajuus

Koulutuksen kohderyhmiä ovat erityisesti seuraavat:

- suomalaiset nuoret, jotka haluavat parantaa englannin kielen suullista ja kirjallista taitoaan ja lisätä globaalia kulttuuritietouttaan
- ulkomaalaiset nuoret, jotka haluavat oppia suomen kieltä ja suomalaista kulttuuria
- nuoret, jotka soveltuvat opiskelemaan kristillisen arvopohjan omaavassa sisäoppilaitoksessa
- nuoret, jotka pystyvät osallistumaan osin englanninkieliseen opetukseen.

Kansanopiston opinnoissa voidaan tukea yksilöllisen identiteetin ja minäkuvan kehittymistä. Kansanopisto-opiskelu tarjoaa myös mahdollisuuden opitun ja koetun kriittiseen reflektointiin.

Koulutus on laajuudeltaan 34 opiskelijaviikkoa (53 opintopistettä) ja kestää yhden vuoden. Opiskelijaviikoksi katsotaan kansanopistossa sellainen yhden opiskelijan viiden työpäivän pituinen opiskelujakso kansanopistossa, jonka aikana hän on saanut ohjattua opetusta keskimäärin vähintään viisi tuntia päivässä. Tätä lyhyemmät ja pitemmät opiskelujaksot muutetaan opiskelijaviikoiksi jakamalla työpäivien lukumäärä viidellä. Opiskelijaviikolla määritellään ohjatun opetuksen määrä ja se on kansanopiston rahoituksen yksikkö. Opiskelijan osaamisen ja opintojen kokonaislaajuuden kuvaamiseksi opetussuunnitelmassa koulutuksen laajuus ja opiskelijoiden suoritukset kuvataan opintopisteinä, mikä antaa kokonaisvaltaisemman kuvaa osaamisen hankkimiseen käytetystä ajasta huomioiden myös opiskelijan itsenäisen työskentelyn ja tukee siten paremmin osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen prosesseja. Yksi opintopiste vastaa opiskelijan noin 27 tunnin keskimääräistä työpanosta. Koulutuksen voi aloittaa oppilaitoksen kanssa sopien myös kesken lukukauden.

2. Koulutuksen toteuttaminen

2.1. Arvoperusta

Kansanopisto on vapaan sivistystyön oppilaitos. Vapaan sivistystyön tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta¹. Vapaana sivistystyönä järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista². Vapaassa sivistystyössä korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus. Vapaan sivistystyön koulutuksen tavoite kuvaa sivistysihannetta, jossa pyrkimyksenä on jatkuva kehittyminen ja uuden luominen sekä yksilön kehittymispotentiaaliin perustuva inhimillinen kasvu. Jokainen yksilö on ainutlaatuinen ja hän rakentaa omaa yksilöllistä identiteettiään sekä vastuullista toimijuuttaan yhteiskunnassa. Koulutuksessa kaikkia opiskelijoita kohdellaan tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti.

Yhteisen tehtävän lisäksi jokaisella kansanopistolla on opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä oppilaitoksen ylläpitämislupa, jossa voidaan painottaa myös oppilaitoksen arvo- ja aatetaustaa, kasvatustavoitteita tai erityisiä koulutustehtäviä. Kansanopiston arvoperusta voi näkyä suuntautumisopintojen tarjonnassa, toimintakulttuurissa ja internaatin vapaa-ajan toiminnassa.

Jämsän Kristillisen Kansanopiston toiminta perustuu vanhoillislestadiolaisen herätysliikkeen kristillisiin arvoihin. Kristillisiä arvoja ovat usko Jumalaan, kristillinen elämä, rehellisyys, lakien kunnioittaminen, kodin ja perheen arvostaminen sekä ihmissuhteiden tärkeyden ja lähimmäisenrakkauden osoittaminen. Näiden arvojen kautta opiskelija voi löytää merkityksen ja tarkoituksen elämäänsä. Merkityksellisyyden löytäminen on parasta syrjäytymisen ehkäisemistä.

Jämsän Kristillisen Kansanopiston painopisteet ovat kristillinen usko, elämän eväät, opiskelu ja työelämätaidot, musiikki ja yrittäjäyys.

2.2. Oppimiskäsitys

Opiskelija oppii kokonaisvaltaisesti elämän eri osa-alueet huomioivassa yhteisössä ja kasvaa sekä yhteisön että yhteiskunnan jäseneksi ja jäsenenä. Pedagoginen toiminta tukee opiskelijan sosiaalista kasvua ja edistää nuoren omaehtoista oppimista. Omaehtoisen oppimisen tavoitteena on saada oppija tunnistamaan omat ainutlaatuiset voimavaransa ja potentiaalinsa ja kehittämään niitä edelleen omaksi ja muiden hyväksi. Omaehtoista oppimista tukee erityisesti sisäoppilaitoksessa hyvin toteutuva kokonaisvaltainen pedagoginen suhde opettajan ja opiskelijan välillä sekä pitkäaikaisesti toimivan vertaisryhmän keskinäinen vuorovaikutus. Näin kansanopisto oppimisympäristönä voi tarjota nuorelle osallisuuden oppivan ja oppimisestaan vastuun kantavan ryhmän jäsenenä, jossa kehittyvä sosiaalinen pääoma edistää hänen oppimistaan.

Opettajan toiminnassa korostuvat ohjauksellisuus sekä ymmärrys ja kyky tukea opiskelijoiden erilaisiin lähtökohtiin perustuvia ja yksilöllisesti eteneviä oppimisprosesseja. Opettajan ja opiskelijan dialogisessa kohtaamisessa on lähtökohtana avoimuus, läsnäolo, tasavertaisuus, luottamus, keskinäinen kunnioitus ja hyväksyntä. Opiskelijan kokemusta siitä, että hän tulee nähdyksi, kuulluksi ja arvostetuksi, pidetään koulutuksessa tärkeänä lähtökohtana. Opiskelun aikana harjoitellaan ja tunnistetaan yhdessä opiskelijan kanssa erilaisia tapoja oppia, jotta kukin opiskelija voi löytää omat vahvuutensa oppijana.

¹ Laki vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta 1 §.

² Laki vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta 1 §.

2.3. Toimintakulttuuri

Kansanopisto vaalii toiminnassaan hyvän oppimisympäristön kulttuuria. Opiskelijan hyvinvointi ja turvallinen arki on tärkeää. Vuorovaikutus oppimisympäristössä on monipuolista ja suunnittelussa huolehditaan ympäristövastuusta ja kestävästä kehityksestä. Oppimisympäristössä huomioidaan suomalaisen yhteiskunnan moninaisuus ja se on osa kansanopistojen toimintakulttuuria. Kulttuurinen moninaisuus on osa opistojen arkea. Erityisesti panostetaan osallisuuteen ja kansanopiston henkilöstön ja opiskelijoiden yhdenvertaisuuteen.

Kansanopiston opinnoissa ja vapaa-ajan ohjauksessa tuetaan aktiivista kansalaisuutta kannustamalla opiskelijoita ilmaisemaan itseään, neuvottelemaan, ratkaisemaan ristiriitoja ilman väkivaltaa, tunnistamaan ja hyväksymään erilaisuutta ja toimimaan demokraattisen ja tasa-arvoisen kulttuurin mukaisesti. Kansanopistovuoden aikana nuori kasvaa vapaan sivistystyön lain tavoitteiden mukaisesti yksilönä tuntemaan oikeutensa ja vastuunsa. Häntä rohkaistaan vapautteen tehdä vastuullisesti itsenäisiä päätöksiä. Sisäoppilaitosmuotoinen toteutustapa ja oppimisympäristön yhteisöllisyys mahdollistaa oppivelvollisuusikäisen nuoren kokonaisvaltaisen tukemisen. Ohjattu vapaa-ajantoiminta ja oppivelvollisuusikäisen nuoren omien harrastusten ja mielenkiinnonkohteiden hyödyntäminen auttavat esimerkiksi fyysisen ja psyykkisen toimintakyvyn ylläpitämisessä ja kehittämisessä.

Kansanopisto on opiskelijoiden ja henkilökunnan muodostama yhteisö ja sisäoppilaitos, jossa oppiminen perustuu jokaisen osallisuuteen opiskelussa ja ruokailussa sekä opistossa asuvien opiskelijoiden osalta myös vapaa-aikana ja asumisessa. Kansanopistossa koko henkilöstö osallistuu omassa tehtävässään opiskelijan ohjaukseen ja tukitoimiin.

2.4. Opiskeluympäristö ja työtavat

Kansanopiston pitkä linja on henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan perustuva. Kokonaisuuteen kuuluu opiskelun lisäksi ohjattu asuminen sekä tarvittaessa opinto-ohjaus ja opiskeluhoolto. Opiskelijalle laaditaan *henkilökohtainen opiskelusuunnitelma*, jossa yhdessä opiskelijan kanssa määritetään opintojen keskeiset tavoitteet ja tarvittava ohjaus.

Kansanopiston sisäoppilaitosmuoto antaa nuorelle turvallisen ympäristön itsenäistyä ja kasvaa kantamaan vastuuta. Sisäoppilaitoksessa asuminen kasvattaa sosiaalisia vuorovaikutustaitoja sekä antaa nuorelle mahdollisuuden ammattilaisten avulla ja vertaisten seurassa vahvistua ihmisenä, itsenäistyä, oppia oman elämän hallintaa ja löytää voimavaroja tulevaisuuden kohtaamiseen.

Opetuksen edellyttämät oppimateriaalit tulee opiskelijan hankkia omalla kustannuksellaan.

2.5. Yhteistyö eri tahojen kanssa

Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö

Koulutuksessa tehdään yhteistyötä alaikäisten nuorten huoltajien ja kotien kanssa. Lähtökohtana on avoin ja yhdenvertainen vuorovaikutus sekä keskinäinen kunnioitus. Aktiivinen yhteistyö tukee opiskelijan oppimisen edellytyksiä, tervettä kehitystä ja hyvinvointia. Se vahvistaa opiskelijoiden ja huoltajien osallisuutta sekä oppilaitosyhteisön hyvinvointia, turvallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Yhteistyö huoltajien ja kotien kanssa kuuluu oppilaitoksen toimintakulttuuriin, ja se jatkuu säännöllisenä opiskelijan koko opiskelun ajan.

Yhteistyö on monipuolista, ja sen toteuttamisen tapoja kehitetään suunnitelmallisesti. Huoltajia kannustetaan tukemaan opiskelijan opintoja sekä osallistumaan oppilaitoksen toiminnan kehittämiseen ja yhteistyöhön. Opiskelijan työskentelyä ja opintojen edistymistä seurataan yhdessä opiskelijan kanssa, ja niistä annetaan riittävän usein tietoa hänen huoltajilleen.

Opiskelijan yksilölliset edellytykset ja tarpeet ohjaavat yhteistyön toteutusta. Kodin ja oppilaitoksen yhteistyössä ja erityisesti yksilökohtaisessa opiskeluhuollossa otetaan huomioon aikuistuvan nuoren ja täysi-ikäisen opiskelijan kehittyvä itsenäisyys ja oma vastuullisuus. Yhteistyössä huomioidaan myös perheiden moninaisuus ja yksilöllisyys. Huoltajien osaamisen hyödyntäminen oppilaitoksessa vahvistaa toimintakulttuuria. Yhteistyö korostuu koulutuksen nivelvaiheissa, opintojen suunnittelussa ja mahdollista tukea tarvitsevan opiskelijan ohjaamisessa ja tukemisessa. Vastuu yhteistyön kehittämisestä sekä sen edellytysten ja toimintatapojen luomisesta on oppilaitoksella.

Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Opistovuoden aikaisten opintojen toteutuksessa Jämsän Kristillinen Kansanopisto tekee yhteistyötä Jämsän lukion, Gradia Jämsän ja Jämsänjokilaakson musiikkiopiston kanssa. Yhteistyötä voidaan tehdä myös muiden tahojen kanssa opintojen toteutuksessa.

3. Opiskelun ohjaus ja tuki

Opiskelun ohjauksen ja tuen tarkoitus kansanopistoissa on mm. tukea ja ohjata opiskelijaa siten, että hän kykenee tekemään tarkoituksenmukaisia ja hänelle soveltuvia koulutusta ja uravalintaa koskevia ratkaisuja. Ohjauksen tehtävänä on myös tukea opiskelijaa opiskelun aikaisessa elämäntilanteessaan. Ohjauksen tarkoituksena on lisätä opiskelijan valmiuksia ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja omasta elämästä laajemmin. Ohjauksen keinoin voidaan tukea oppimaan oppimista, kehittää opiskelutaitoja, tukea itsearviointitaitojen kehittymistä, vahvistaa opiskelijan itsetuntoa ja parantaa hänen ryhmätyö- ja vuorovaikutustaitojaan. Kansanopistot ovat sisäoppilaitoksia ja siksi myös vertaistuki on osa opiskelun ohjausta ja tukemista.

Opiston henkilöstö antaa kullekin opiskelijalle tämän tarvitsemaa aikaa, huomiota ja kunnioitusta sekä neuvontaa ja tukea. Opetus- ja muu henkilöstö vastaa erilaisten opiskelijoiden yksilöllisiin tarpeisiin ja tekee yhteistyötä tarvittavien ohjaus- ja tukihenkilöstöön kuuluvien asiantuntijoiden kanssa. Opistolla varmistetaan, että opiskelijat tiedostavat oikeutensa ja vastuunsa omasta oppimisestaan ja opintomenestyksestään. Opetus- ja muu henkilöstö tukee opiskelijaa yksilöllisen oppimispolun löytämisessä ja sen mukaan etenemisessä.

Ohjaus on sekä yksilöllistä että yhteisöllistä. Ohjauksen avulla opiskelija parantaa valmiuksiaan muuttuvissa elämäntilanteissa ja oppii arvioimaan omia osaamistarpeitaan tulevaisuutta ajatellen. Kansanopistossa opiskeleminen antaa yhteiskunnallisia valmiuksia ja taitoja ja ohjaus tukee niitä. Ohjaus myös tukee opiskelijan kehitystä ja hyvinvointia ja antaa aineksia itsetuntemukseen, itseohjautuvuuteen sekä kannustaa aktiiviseen kansalaisuuteen ja yhteisöllisyyteen samalla kuin opiskelijan luottamus omaan osaamiseen kehittyy.

Nuoren opiskelua tuetaan yhteistyössä opiskelijan, huoltajien ja opiskeluhuoltohenkilöstön kanssa. Ohjauksessa on huomioitava opiskelijan yksilölliset lähtökohdat, tarpeet, tavoitteet, osaaminen ja elämäntilanne.

Erityisesti on kiinnitettävä huomioita niiden opiskelijoiden tukemiseen ja ohjaukseen, joilla on opiskelu- tai oppimisvaikeuksia tai elämänhallintaan liittyviä haasteita. Mikäli opiskelun alussa tai aikana havaitaan joitakin opiskelijoiden fyysiseen, psyykkiseen tai sosiaaliseen tilanteeseen liittyviä seikkoja, jotka tulisivat vaikeuttamaan opinnoissa etenemistä, on tilanne selvitettävä mahdollisimman pian ja pyrittävä löytämään keinoja opiskelijan tukemiseen. Oppilaitos ja sen ylläpitäjä voi tarpeellisia tukitoimia pohtiessaan tehdä yhteistyötä tarvittaessa paikallisten tai alueellisten eri alan asiantuntijoiden kanssa opiskelijan opiskeluvaikeuksien ratkaisemiseksi.

3.1. Ohjauksen järjestäminen

Ohjausta järjestetään yksilöllisesti tai yhteisöllisesti, henkilökohtaisena ohjauksena, ryhmäohjauksen tai vertaisohjauksen sekä näiden yhdistelmänä. Kansanopistoissa yhteisöllinen ohjaus korostuu. Opistoilla on mahdollisuus toteuttaa ohjausta eri muodoin ja toimintatavoin. Ohjausta voidaan toteuttaa tarvittaessa yhteistyössä työelämän kanssa, jolloin siinä voidaan huomioida opiskelijan jatkokoulutus- ja urasuunnitelmia.

Ohjauksen tehtävänä on tukea opiskelijoita siten, että he voivat onnistua opinnoissaan, motivoituvat jatkamaan opiskelua ja löytävät paikkansa seuraavan koulutusvaiheen opinnoissa. Keskeiset ohjaukselliset tavoitteet kirjataan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan.

Ohjauksessa korostuu opiskelijan henkilökohtainen ohjaus. Jokainen opiskelija tarvitsee jatkuvaa myönteistä ja rakentavaa palautetta sekä onnistumisen kokemuksia. Näissä opiskelun ohjauksella on keskeinen rooli. Ohjauksen tehtävänä on tukea opiskelussa ja sekä jatko-opiskelussa että työelämässä tarvittavien taitojen kehittymistä. Henkilökohtainen ohjaus on erityisen tärkeää jatko-opintoihin liittyvissä kysymyksissä ja jatko-

opintoihin hakeuduttaessa. Ohjauksen avulla opiskelijaa autetaan suunnittelemaan kansanopistokoulutuksen jälkeisiä opintoja ja tuetaan käytännön hakumenettelyissä.

Opetuksessa ja ohjauksessa opiskelijoiden kielelliset ja kulttuuriset taustat ja valmiudet otetaan huomioon. Vieraskielisten opiskelijoiden opiskelutavoitteissa ja opiskelujen sisältöjen valinnassa otetaan huomioon opiskelijoiden vaihteleva opetuskielen taito sekä aiemmin opitut tiedot ja taidot. Opetuskielen taitoa kehitetään kaikilla kielen käytön osa-alueilla. Tavoitteena on vahvistaa osaamisen laajenemista arkielämän konkreettisesta kielestä käsitteellisen ajattelun kieleen. Opiskelijoiden tulee saada myös valmiudet havaintojen ja ilmiöiden sekä omien ajatusten, tunteiden ja mielipiteiden ilmaisemiseen tilanteeseen sopivalla tavalla. Opetuskielen oppiminen tukee kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Opetuksessa arvostetaan ja voidaan hyödyntää myös muita opiskelijoiden osaamia kieliä.

Jokaisen opiskelijan kieli- ja kulttuuri-identiteetin kehitystä tuetaan monipuolisesti. Tavoitteena on tukea monikielisyyttä sekä opettaa opiskelijoita arvostamaan eri kieliä ja kulttuureja.

3.2. Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma

Koulutuksen aloittavalle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, johon kirjataan yksilölliset koulutusta ja kehittymistä koskevat tavoitteet sekä ohjaus- ja tukitoimia koskevat tiedot. Kansanopisto laatii ja päivittää henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman yhdessä opiskelijan kanssa ja sitä päivitetään säännöllisesti opintojen edetessä. Henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaa hyödynnetään myös tilanteissa, joissa opiskelija aloittaa opinnot kesken vuoden tai siirtyy seuraaviin opintoihin ennen lukuvuoden päättymistä.

Opiskelusuunnitelmissa tulisi kuvata seuraavat asiakokonaisuudet:

- Miten opiskelija tekee henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman kansanopistovuoden ajalle, miten suunnitelman tekoa ohjataan (HOPS-keskustelut) ja miten suunnitelmaa seurataan yhdessä opiskelijan kanssa
- Miten tavoitteellisuus ja henkilökohtaiset tavoitteet huomioidaan?

3.3. Opiskeluhoolto

Opiskeluhoolto on opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa oppilaitosyhteisössä. Opiskelijan etu on etusijassa opiskeluhoollissa.

Opiskeluhoolto toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä ja yhteisöllisenä opiskeluhoollona. Yhteisöllinen opiskeluhoolto on ennaltaehkäisevää ja sen tehtävänä on vahvistaa osallisuuden, turvallisuuden ja huolenpidon ilmapiiriä opetuksessa. Jokaiselle opiskelijalle pyritään tarvittaessa järjestämään mahdollisuus yksilökohtaiseen opiskeluhooltoon, joka voi olla sekä ehkäisevää että tukea antava. Yksilökohtaista opiskeluhoolltoa toteutetaan opiskelijan ja tarvittaessa huoltajan suostumuksella.

Opiskelijan yksilölliset edellytykset, voimavarat ja tarpeet otetaan huomioon opetuksen arjessa sekä tarvittavan tuen suunnittelussa ja toteutuksessa. Monialainen yhteistyö on keskeistä. Opiskeluhoolltoa ohjaa luottamuksellisuus ja kunnioittava suhtautuminen opiskelijaan ja huoltajaan.

3.4. Oppimisen ja opiskelun tuki

Opiskelijalle annetaan tarvittaessa oppimisen ja opiskelun tukea. Käytettävät tukimuodot määritellään opiskelijan tarpeiden mukaisesti. Opiskelijaa opettavat opettajat suunnittelevat tukitoimet yhdessä opiskelijan kanssa. Tukitoimien toteutumista ja vaikuttavuutta seurataan ja arvioidaan säännöllisesti, ja mahdolliset muutokset kirjataan.

Myönteinen ja kannustava palaute edistää opiskelijan käsitystä itsestään oppijana. Samalla opiskelijan itsearviointitaidot sekä kyky suunnitella tulevaisuuttaan vahvistuvat. Opettajat ohjaavat opiskelijaa oppimaan oppimisen taidoissa, kantamaan vastuuta oppimisestaan ja työskentelystään sekä käyttämään opiskelumenetelmiä.

4. Opetuksen tavoitteet ja opiskelijan osaaminen

4.1 Opetuksen yleiset tavoitteet

Kansanopiston opetus tähtää siihen, että nuori kasvaa yhteisön ja yhteiskunnan jäseneksi ja jäsenenä. Kasvun lisäksi huomion kohteena on kasvatus, eli pedagoginen toiminta, jolla sosiaalista kasvua tuetaan. Sisäoppilaitosmuotoinen kansanopisto-opiskelu edistää nuoren omaehtoista oppimista. Omaehtoisen oppimisen tavoitteena on saada oppija tunnistamaan omat ainutlaatuiset voimavaransa, luovuutensa ja potentiaalin ja jalostamaan niitä omaksi ja muiden hyväksi. Omaehtoista oppimista tukee erityisesti sisäoppilaitoksessa hyvin toteutuva kokonaisvaltainen pedagoginen suhde opettajan ja oppilaan välillä sekä pitkäaikaisesti toimivan vertaisryhmän keskinäinen vuorovaikutus. Näin kansanopisto voi tarjota nuorelle osallisuuden oppivan ja oppimisestaan vastuun kantavan ryhmän jäsenenä, jossa kehittyvä sosiaalinen pääoma edistää hänen oppimistaan. Opiskelijoita ohjataan kohtelevaan muita tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti.

Opetuksen yleisenä tavoitteena on tukea opiskelijaa

- hyödyntämään omaa potentiaaliaan jatko-opinnoissa, työelämässä ja laajemmin elämässään
- pitämään yllä motivaatiota jatko-opiskeluun, jatkuvaan oppimiseen ja itsensä kehittämiseen
- soveltamaan oppimaansa ongelmien ratkaisemiseen ja kokeilemaan erilaisia luovia menetelmiä
- jäsentämään omaa elämänsomustaan
- antamaan ajan ja tilan itselle
- hyväksymään itsensä sellaisena kuin on ja saamaan rohkeutta olla oma itsensä
- kehittämään kokonaispersoonallisuuttaan ja tunneälyään
- selviytymään vaikeuksista kuten aiemman koulukiusaamisen aiheuttamista vaikutuksista
- toimimaan kestäväällä tavalla yhteisön ja yhteiskunnan jäsenenä.

4.2 Arjen taidot ja elämänhallinta 4 op.

Kansanopistossa sisäoppilaitosyhteisö antaa nuorelle turvallisen ympäristön itsenäistyä ja kasvaa kantamaan vastuuta omasta ja yhteisön toiminnasta. Kansanopiston yhteisöllinen pedagogiikka edistää nuoren toimintakykyä, oppimisvalmiuksia ja -taitoja, parantaa monin tavoin nuoren elämänhallintataitoja ja edistää täysipainoista ja aktiivista kansalaisuutta. Opiskelijalla on hyvä mahdollisuus saada sisäoppilaitoksessa elinikäisiä ystäviä, mikä ehkäisee nuoren syrjäytymisvaaraa. Koska kansanopisto toimii sisäoppilaitoksena, on arjen taitojen ja elämänhallinnan taitojen oppiminen luontevaa. Tämä koskee myös niitä opiskelijoita, jotka eivät itse asu sisäoppilaitoksessa.

Arjen taitojen ja elämänhallinnan opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- kantaa oman vastuunsa ympäristön ja yhteisten sekä omien tilojen viihtyisyydestä ja turvallisuudesta
- valmistaa ruokaa itselleen ja muille
- suunnitella omaa talouttaan kustannustietoisesti ja kestävästi elämäntavan mukaisesti
- noudattaa yhteisiä sääntöjä ja ymmärtää niiden merkityksen
- noudattaa selkeää ja hyvinvointia ylläpitävää päivärutymä ja ymmärtää sen merkityksen jatko-opinnoissa, työelämässä ja elämässä laajemminkin
- kantaa vastuuta opetukseen osallistumisesta henkilökohtaisen opetussuunnitelmansa mukaisesti
- kantaa vastuunsa hänelle kuuluvista opistoyhteisön vastuutehtävistä
- huolehtia hyvinvoinnistaan ja tarpeellisesta liikunnasta ja levosta sekä vapaa-ajan harrastuksistaan
- toteuttaa terveellisiä elämäntapoja ja ymmärtää savuttomuuden ja päihteettömyyden merkityksen

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa tehdä arjen askareita, kuten valmistaa ruokaa ja siivota yksin tai yhdessä muiden kanssa.
- Opiskelija osaa noudattaa päivärytmiä ja osallistuu opetukseen henkilökohtaisen opetussuunnitelmansa mukaisesti.
- Opiskelija osaa kantaa vastuuta opistoyhteisössä hänelle kuuluvista vastuutehtävistä asianmukaisesti.
- Opiskelija osaa huolehtia terveydestään ja toimintakyvystään. Hän osaa elää terveellisesti ja toimia kestäväen elämäntavan mukaisesti.

Jämsän Kristillisessä Kansanopistossa opintokokonaisuuden arvioinnin suorittaa ryhmänohjaaja kuultuaan muuta opetus- ja ohjaushenkilöstöä.

4.3 Opiskelu-, itsetuntemus- ja työelämätaidot 4 op.

Kansanopistovuoden aikana nuori löytää oman opiskelutyylinsä ja selkeyttää jatko-opiskelumahdollisuutensa. Oppimisympäristön muutos antaa nuorelle mahdollisuuden uudistaa omaa identiteettiään oppijana ja minäpystyvyyden käsitystään. Sisäoppilaitosmuotoinen kansanopisto-opiskelu tarjoaa myös mahdollisuuden opitun ja koetun kriittiseen reflektointiin.

Opiskelu-, itsetuntemus- ja työelämätaitojen opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- pohtia äidinkieltä ja muiden osaamiensa kielten merkitystä
- käyttää äidinkieltään ja osaamiaan kieliä monipuolisesti itsensä ilmaisuun ja oman osaamisensa osoittamiseen toisen asteen opinnoissa
- arvostaa osaamiaan kieliä monipuolisesti tiedonhankinnassa ja pyrkii käyttämään niitä
- hankkia tarvitsemaansa tietoa ja suhtautua siihen kriittisesti
- toimia tavanomaisissa vuorovaikutustilanteissa sekä työskennellä erikokoisissa ryhmissä aktiivisesti ja rakentavasti
- toimia digitaalisessa toimintaympäristössä työelämässä ja laajemmin yhteiskunnassa
- hyödyntää sosiaalista mediaa jatkuvassa oppimisessa ja työelämässä
- havainnoida omaa toimintaansa saamansa palautteen perusteella ja nimetä omia vahvuuksiaan sekä asettaa itselleen tavoitteita.
- noudattaa työelämän keskeisiä pelisääntöjä ja toimintatapoja
- suunnitella ja aikatauluttaa omaa työskentelyään.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa hankkia tarvitsemaansa tietoa opetuskielellä ja jollain muulla osaamallaan kielellä
- Opiskelija osaa toimia tavanomaisissa vuorovaikutustilanteissa opetuskielellä ja muilla osaamillaan kielillä
- Opiskelija osaa tuottaa tavanomaisia opiskelun ja työnhaun tekstejä äidinkiellellä ja mahdollisesti muilla osaamillaan kielillä.
- Opiskelija osaa toimia digitaalisessa toimintaympäristössä työelämässä tarvittavalla tasolla.

Jämsän Kristillisessä Kansanopistossa opintokokonaisuuden arvioinnin suorittavaa ryhmänohjaaja kuultuaan muuta opetus- ja ohjaushenkilöstöä.

4.4 Vuorovaikutus- ja viestintätaidot 4 op.

Nuorten vuorovaikutus- ja viestintätaitoja vahvistetaan kansanopistovuoden aikana siten, että nuori kehittää taitoaan toimia tavoitteellisesti, rakentavasti ja eettisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Nuori oppii

havainnoimaan omaa viestintäänsä ja tunnistamaan vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan. Sisäoppilaitoksessa asuminen kasvattaa monella tavoin nuoren sosiaalisia vuorovaikutus- ja viestintätaitoja.

Vuorovaikutus- ja viestintätaitojen opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- osaa ilmaista itseään puhumalla, kirjoittamalla ja visuaalisesti erilaisissa viestintäympäristöissä ja -tilanteissa
- osaa kuunnella muita ja tulkita erilaisia kulttuurisen ilmaisun muotoja, myös painetussa ja digitaalisessa muodossa
- ottaa puheeksi asioita
- keskustella ja perustella näkemyksensä
- toimia erilaisista taustoista tulevien ihmisten kanssa
- ottaa huomioon oman toimintansa merkityksen ryhmässä ja yhteisössä
- tervehtiä ja käyttäytyä hyvän tavan mukaisesti erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa
- esiintyä itselleen luontaisella tavalla
- toimia aktiivisesti ja rakentavasti ryhmässä ja tarvittaessa ohjata ryhmää
- rakentaa sosiaalisia suhteita ja pitää niitä yllä
- osaa esittää näkemyksensä rakentavasti ja toimia eettisesti erilaisissa vuorovaikutus- ja viestintätilanteissa, myös sosiaalisessa mediassa.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa ilmaista itseään ja esiintyä itselleen luontaisella tavalla.
- Opiskelija osaa keskustella erilaisista taustoista tulevien ihmisten kanssa ja perustella omat näkemyksensä
- Opiskelija osaa toimia aktiivisesti ja rakentavasti ryhmän jäsenenä
- Opiskelija osaa toimia eettisesti sosiaalisessa mediassa.

Jämsän Kristillisessä Kansanopistossa opintokokonaisuuden arvioinnin suorittaa ryhmänohjaaja kuultuaan muuta opetus- ja ohjaushenkilöstöä.

4.5 Aktiivinen kansalaisuus 4 op.

Kansanopistovuoden aikana nuori saa sekä opinnoissa että vapaa-ajan ohjauksessa tiedollisia ja taidollisia valmiuksia toimia demokraattisesti ja kestävästi elämäntavan periaatteiden mukaisesti lähiyhteisössään ja yhteiskunnan kansalaisena. Kansanopistovuoden aikana nuori kasvaa lain tavoitteiden mukaisesti yksilönä tuntemaan oikeutensa ja vastuunsa. Sisäoppilaitosmuotoinen kansanopisto-opiskelu antaa myös mahdollisuuden yhdistää nuoren harrastukset ja omat mielenkiinnon kohteet hänen opintoihinsa. Aktiivisen kansalaisuuden valmiudet ehkäisevät nuorten syrjäytymistä ja vahvistavat osallisuuden kokemusta.

Aktiivisen kansalaisuuden opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- toimia oikeuksiensa ja velvollisuuksiensa mukaan
- tehdä vastuullisesti itsenäisiä päätöksiä
- neuvotella itseään, lähiyhteisöään ja yhteiskuntaa koskevista asioista
- ratkaista ristiriitoja ilman väkivaltaa
- tunnistaa ja hyväksyä erilaisuutta
- toimia demokraattisen ja tasa-arvoisen kulttuurin mukaisesti lähiympäristössään ja yhteiskunnassa
- etsiä ja löytää itseään kiinnostavaa vapaa-ajan toimintaa.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa toimia oikeuksiensa ja velvollisuuksiensa mukaan.
- Opiskelija osaa toimia demokraattisen ja tasa-arvoisen kulttuurin mukaisesti lähiympäristössään, yhteiskunnassa.

Jämsän Kristillisessä Kansanopistossa opintokokonaisuuden arvioinnin suorittavat nuoriso-ohjaaja ja ryhmänohjaaja yhdessä kuultuaan muuta opetus- ja ohjaushenkilöstöä.

4.6 Maailman kulttuurit 5 op.

Opiskelija perehtyy erilaisiin kulttuureihin ja osallistuu opiston sisäisten kulttuurimessujen järjestämiseen.

Maailman kulttuurien opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- hahmottaa eri maiden kulttuurien erityispiirteet.
- kertoa eri kulttuureista toisille opiskelijoille.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa hahmottaa eri maiden kulttuurien erityispiirteet.

4.7 Bible Studies 1 op. (vaihtoehtoinen Jag tror på Gud -opintojen kanssa)

Englanninkielinen Raamattu tulee opiskelijalle tutuksi Bible Studies -opinnoissa.

Bible Studies - opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- käyttää englanninkielistä Raamattua ja ymmärtää sen sanaston.
- hahmottaa Raamatun luonteen kristinuskon pyhänä kirjana.
- hahmottaa Raamatun keskeisten kertomusten sanoman.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa käyttää englanninkielistä Raamattua ja ymmärtää sen sanaston.

4.8 Jag tror på Gud 1 op. (vaihtoehtoinen Bible Studies -opintojen kanssa)

Opiskelija syventää kristinuskon tuntemustaan ruotsin kielellä.

Jag tror på Gud - opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- hahmottaa kristinuskon keskeiset opinkohdat ja niiden merkityksen.
- hahmottaa kirkkovuoden pyhäpäivät.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa hahmottaa kristinuskon keskeiset opinkohdat ja niiden merkityksen.

Kansainvälisyyslinjan ulkomaalaiset opiskelijat suorittavat opintokokonaisuudet 4.9.-4.13.

4.9. Suomen kielen alkeiden taito 4 op.

Opiskelija oppii suomen kielen alkeet niin, että selviytyy jokapäiväisestä elämästä Suomessa suomen kielellä.

Suomen kielen alkeiden taidon opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- toimia suomeksi arkielämän tilanteissa.
- hahmottaa suomalaisen kulttuurin erityispiirteet.

- tärkeimmät suomen kielen rakenteet ja opiskelee perusanastoa
- kuunnella ja ymmärtää puhuttua autenttista suomen kieltä.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa toimia suomeksi arkielämän tilanteissa.

4.10. Suomen kielen keskustelutaito 4 op.

Opiskelija oppii keskustelemaan suomen kielellä suomalaisten kanssa.

Suomen kielen keskustelutaidon opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- keskustella suomen kielellä arkisista asioista.
- hahmottaa suomalaisen keskustelukulttuurin erityispiirteet.
- arvioida omaa suullista kielitaitoaan.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija keskustella suomen kielellä arkisista asioista.

4.11. Suomalainen kulttuuri, tapakulttuuri ja yhteiskuntatietous 4 op.

Opiskelija tutustuu suomalaiseen kulttuuriin, tapakulttuuriin ja yhteiskuntaan.

Suomalaisen kulttuurin, tapakulttuurin ja yhteiskuntatietouden opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- toimia suomalaisen tapakulttuurin mukaan arkielämän tilanteissa
- hahmottaa suomalaisen kulttuurin ja yhteiskunnan erityispiirteet.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa toimia suomalaisen tapakulttuurin mukaan arkielämän tilanteissa.

4.12. Suomen katsomuksellinen moninaisuus 2 op.

Opiskelijat perehtyvät suomalaiseen kansankirkkoajatuksen ja kirkon toimintaan, mm. sen jumalanpalveluselämään, Suomen uskonnolliseen tilanteeseen sekä lestadiolaisen liikkeen historiaan ja nykypäivään Suomessa.

Suomen kielellisen, kulttuurisen ja katsomuksellisen moninaisuuden opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- hahmottaa kansankirkon ja herätysliikkeiden aseman suomalaisessa yhteiskunnassa.
- hahmottaa luterilaisen jumalanpalveluksen peruselementit ja pystyy osallistumaan suomenkieliseen jumalanpalvelukseen tietoisena, mitä tapahtuu.
- hahmottaa lestadiolaisen liikkeen historian ja nykypäivän pääpiirteet Suomessa

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- opiskelija pystyy osallistumaan suomenkieliseen jumalanpalvelukseen tietoisena, mitä tapahtuu.

4.13. Tutorointi 2 op.

Opiskelija perehtyy tutorin avustuksella suomalaiseen sisäoppilaitoselämään ja suomalaiseen arkeen.

Tutoroinnin tavoitteena on, että opiskelija osaa

- toimia suomalaisen yhteiskunnan arjessa ja hoitaa arkiset asioinnit.
- toimia suomalaisen sisäoppilaitoksen asukkaana.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa toimia suomalaisen sisäoppilaitoksen asukkaana.

Kansainvälisyyslinjan suomalaiset opiskelijat suorittavat opintokokonaisuudet 4.14-4.18.

4.14. Oral skills 4 op

Oral Skills on puheviestinnän tehokurssi, jonka aikana harjoitellaan englannin kielen käyttöä erilaisissa puhetilanteissa myös opiston pohjoisamerikkalaisten opiskelijoiden kanssa. Kurssilla harjoitellaan käytännöllistä suullista kielitaitoa useaan eri aihepiiriin liittyen. Oppilaiden harrastukset ja kiinnostuksen kohteet vaikuttavat aihepiirivalintaan. Kurssilla opitaan kommunikoinnin eroja eri sosiaalisissa tilanteissa, esim. työelämässä, asioinnissa ja vapaa-ajan harrastuksissa. Kurssin opetuskielenä on englanti.

Oral Skills -kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa:

- ilmaista itseään luontevasti ja sujuvasti englanniksi erilaisissa suullisissa tilanteissa
- oivaltaa erilaisten englannin varianttien olemassaolon.
- hyödyntää sanavarastoa ja lauserakenteita monipuolisesti ja laajasti
- puhua englantia rohkeasti ja itsenäisesti
- toimia ryhmässä aktiivisesti ja rakentavasti erilaisten ihmisten kanssa

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija pystyy tuottamaan suullista englantia sujuvasti ja luontevasti eri tilanteissa
- Opiskelija toimii aktiivisesti, vastuullisesti ja rakentavasti ryhmässä

4.15. Writing and listening skills 4 op

Kurssi vankentaa kuuntelu- ja kirjoitustaitoa ja parantaa sanaston, rekistereiden ja kieliopin hallintaa monipuolisten harjoitusten avulla. Kurssilla kirjoitetaan erilaisia tekstejä luovasta kirjoittamisesta akateemisiin teksteihin ja tehdään monipuolisia kuuntelutehtäviä. Oppilaiden omat kiinnostuksen kohteet otetaan huomioon kurssilla. Kurssin opetuskieli on englanti.

Writing and Listening Skills -kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa:

- ilmaista itseään luontevasti englanniksi erilaisissa kirjallisissa tilanteissa
- hahmottaa pääasiat ja keskeiset asiat erilaisista kuuntelutehtävistä
- tuoda mielipiteensä esille ja perustella mielipiteitään rakentavasti
- heittäytyä luovaan kirjoittamiseen vieraalla kielellä
- akateemisen kirjoittamisen alkeita

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija pystyy kirjoittamaan erilaisia englanninkielisiä tekstejä sujuvasti ja luontevasti eri tehtävätyypeissä
- Opiskelijan englannin kielen kuuntelutaidot riittävät keskeisten asioiden ymmärtämiseen

4.16. Religious English 1 op

Opiskelija perehtyy kurssilla englanninkieliseen uskonnolliseen sanastoon. Opiskelijoille annetaan mahdollisuus tulkata opiston hartauksia ja kääntää hartauskirjoituksia. Uskonnollisen sanaston karttuessa opiskelija oppii keskustelemaan uskonasioista englannin kielellä. Opetuskielenä on englanti.

Religious English -kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa:

- kertoa englannin kielellä omasta uskostaan ja keskustella uskonnollisista aiheista
- ymmärtää pääosan englanninkielistä saarnoista

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa keskustella uskonasioista ryhmässä muut huomioon ottaen
- Opiskelija pystyy seuraamaan englanninkielisiä saarnoja ja tulkata tiivistetysti pääkohdat

4.17. English Media 6 op

Kurssi antaa opiskelijalle mahdollisuuden tutustua englanninkieliseen mediaan ja tuottaa itse mediasisältöä kuten podcasteja ja YouTube-lähetyksiä englannin kielellä.

English Media -kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa:

- seurata englanninkielistä mediaa
- tuottaa englannin kielellä mediasisältöä.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija tuottaa englannin kielellä mediasisältöä.

4.18 Book Club 1 op

Kurssilla keskustellaan kirjallisuudesta lukupiirissä. Kehitetään luetun ymmärtämistä ja laajennetaan yleissivistystä. Kurssi auttaa ymmärtämään kontekstin ja kielen merkityksiä. Kurssilla luetaan ryhmän itse valitsemia kirjoja pienryhmissä. Kirjojen lukeminen ja kirjoista keskustelu vahvistavat sanavarastoa, suullista kielitaitoa ja avartaa lisäksi maailmankatsomusta. Kurssin opetuskielenä on englanti.

Book Club -kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa:

- tarttua rohkeasti englanninkielisiin kirjoihin
- keskustella kirjallisuudesta luontevasti erilaisten ihmisten kanssa
- tuoda ryhmäkeskusteluissa mielipiteensä esille ja perustella rakentavasti
- löytää omat kiinnostuksen kohteet kirjallisuudesta

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija pystyy lukemaan kokonaisen englanninkielisen teoksen ja osaa huolehtia aikataulutuksesta yhdessä pienryhmän kanssa
- Opiskelija osaa keskustella kirjoista ja kirjallisuudesta luontevasti englannin kielellä

4.19 Jämsän Kristillisen Kansanopiston vapaasti valittavat opintokokonaisuudet

Viestinnällisiin taitoihin liittyvät valinnaisaineet

1. Ammatillinen viestintä	1 op
2. Kirjallisuutta tutuksi	1 op
3. Ilmaisutaito	1 op
4. Mediakurssi	2 op
5. Puheviestintä	2 op
6. Vuorovaikutus (ÄI3 & ÄI7)	2 op

Liikunnallisiin taitoihin liittyvät valinnaisaineet

7. Liikunta 1/2, tytöt	2 op
8. Liikunta 1/2, pojat	2 op
9. Maastopyöräily	2 op

Psykologisiin taitoihin liittyvät valinnaisaineet

10. Psyykinen toiminta ja oppiminen (PS1)	2 op

Uskontolukutaitoon liittyvät valinnaisaineet

11. Uskonto ilmiönä – kristinuskon, juutalaisuuden ja islamin jäljillä (UE1)	2 op.
12. Maailmanlaajuinen kristinusko (UE2)	2 op

Teknologiaan liittyvät valinnaisaineet

13. Ohjelmointi	2 op
14. Striimaus	2 op

Ryhmän ohjaamisen taitoihin liittyvät valinnaisaineet

15. Isoskoulutus	2 op

Ravitsemus- ja kuluttajataitoihin liittyvät valinnaisaineet

16. Syötävää arjesta juhlaan	1 op
17. Ruokamatka	1 op
18. Leivonta	1 op

Teknisiin käden taitoihin liittyvät valinnaisaineet

19. Autohuolto	4 op
20. Tekniset työt	4 op
21. Puutyö	4 op

Musiikillisiin taitoihin liittyvät valinnaisaineet

22. Isokuoro	2 op
23. Seurakurssi	2 op
24. Naiskuoro	1 op
25. Mieskuoro	1 op
26. Kamarikuoro	3 op
27. Musiikkitaito 1	1 op
28. Musiikkitaito 2	1 op
29. Musiikkitaitoa 3	2 op
30. Orkesteri	3 op
31. Pianonsoitto	1 op
32. Urkujen soitto	1 op
33. Intro – kaikki soimaan Lukion musiikki 1	2 op
34. Syke – soiva ilmaisu Lukion musiikki 2	2 op

Yrittäjyystaitoihin liittyvät valinnaisaineet

35. Yrittäjyysvalmennus	2 op
36. Kesätyövalmennus	1 op
37. Yrittäjyys tutuksi	1 op

Aktiiviseen kansalaisuuteen liittyvät valinnaisaineet

38. Tapahtumien ja retkien järjestäminen	2 op
39. Vaikuttaminen yhteiskunnassa	2 op

Englannin kielen taitoon liittyvät valinnaisaineet

40. Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen ENA1	2 op
41. Englanti globaalina kielenä ENA2	2 op
42. Easy English	1 op
43. English Discussion	1 op
44. Book Club	1 op

Ruotsin kielen taitoon liittyvät valinnaisaineet

45. Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen RUB11	4 op
46. Ruotsin kieli arjessani RUB12	2 op

1. Ammatillinen viestintä, 1 op

Ammatillisen viestinnän kurssilla opiskellaan ja syvennetään aiempia viestintä- ja vuorovaikutustaitoja erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Kurssilla opitaan tulkitsemaan ja tuottamaan erilaisia tekstejä sekä kehitetään taitoja hankkia ja arvioida tietoja eri lähteistä.

Ammatillinen viestintä -kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- syventää osaamistaan opiskelu- ja työelämän viestintä- ja vuorovaikutustaidoissa
- syventää tiedonhakutaitojaan sekä kriittistä medialukutaitoaan
- tehdä työhakemuksen ja ansioluettelon.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- opiskelija ymmärtää keskeisiä vuorovaikutustilanteita ja -ilmiöitä
- Opiskelija osaa toimia rakentavasti opiskelu- ja työelämän vuorovaikutustilanteissa
- Opiskelija osaa etsiä tietoa erilaisista lähteistä
- Opiskelija osaa tehdä työhakemuksen ja ansioluettelon

2. Kirjallisuutta tutuksi 1 op

Kurssilla luetaan monipuolisesti kirjallisuutta sarjakuvista ja kertomuksista runoihin ja draamaan osin opiskelijoiden toiveiden pohjalta. Kirjallisuutta käsitellään monipuolisesti ja elämyksellisesti.

Kirjallisuutta tutuksi -kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- rentoutua kirjallisuuden parissa
- tutustua muun monipuolisen kirjallisuuden lisäksi kristillisyytemme kirjallisuustarjontaan
- etsiä itseään kiinnostavaa kirjallisuutta
- suositella lukemaansa kirjallisuutta muille.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija lukee vähintään yhden kertomakirjallisen kokonaisteoksen ja osaa kertoa lukemastaan muille.
- Opiskelija osaa etsiä itseään kiinnostavaa kirjallisuutta
- Opiskelija osaa suositella lukemaansa kirjallisuutta muille

3. Ilmaisutaito 1 op

Kurssilla vahvistetaan ja kehitetään omaa luontaista ilmaisutaitoa monipuolisten työtapojen ja harjoitusten avulla. Kurssilla harjoiteltuja asioita päästään kokeilemaan myös käytännössä esimerkiksi opiston eri tilaisuuksissa: opiskelija voi kokeilla taitojaan vaikkapa juontajana tai esiintyjänä näytelmässä tai opistoesityksessä.

Ilmaisutaito-kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- tunnistaa omat vahvuutensa ja persoonalliset ilmaisukeinonsa
- ilmaista itseään ja esiintyä itselleen luontaisella tavalla
- rohkaistua esiintymään opiston tilaisuuksissa esimerkiksi juontajana tai näytelmässä
- arvostaa omaa osaamistaan ja persoonallista otettaan
- toimia aktiivisesti, tavoitteellisesti ja rakentavasti ryhmässä

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija esiintyy eläytyen omien vahvuksiensa ja ilmaisukeinojensa avulla
- Opiskelija osaa toimia vastuullisesti kuuntelijana ja yleisönä

- *Opiskelija esiintyy ainakin kerran jossakin opiston tilaisuudessa esimerkiksi juontajana, näyttelijänä tai esittelijänä*

4. Media 2 op

Kurssilla lisätään ymmärrystä erilaisista mediateksteistä sekä medioista ja niiden toimintatavoista. Kurssilla tuotetaan sekä painettua että digitaalista sisältöä erilaisiin medioihin. Opiskeltavia asioita voidaan valita osin opiskelijoiden vahvuuksien ja kiinnostuksien mukaan.

Media-kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- *syventää kriittistä medialukutaitoaan*
- *analysoida ja tulkita erilaisia mediatekstejä*
- *tuottaa erilaisiin medioihin painettua ja digitaalista sisältöä (esim. podcast, vlogi, artikkeli)*
- *ymmärtää yksilön vastuun mediassa toimiessaan*
- *jakaa omaa osaamistaan muille.*

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- *Opiskelija osaa etsiä ja tuottaa tietoa vastuullisesti*
- *Opiskelija osaa analysoida ja tulkita erilaisia mediatekstejä*
- *Opiskelija osaa tuottaa painettua ja digitaalista sisältöä (esim. podcast, vlogi, artikkeli) erilaisiin medioihin*

5. Puheviestintä 2 op

Kurssilla harjoitellaan erilaisia viestintätilanteita turvallisessa ja iloisessa ilmapiirissä. Kurssin keskeisiä sisältöjä ovat viestintärohkeuden, esiintymistaitojen ja ryhmäviestintätaitojen vahvistaminen. Kurssilla tehdään runsaasti käytännön harjoituksia.

Puheviestintä-kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- *kehittää viestintärohkeuttaan sekä esiintymis- ja ryhmäviestintätaitojaan*
- *syventää ymmärrystään esiintymisjännityksestä ja ryhmäviestinnän ilmiöitä*
- *syventää omaa viestijäkuvaansa sekä arvostaa omaa osaamistaan ja persoonallista otettaan*
- *osaa toimia aktiivisesti, tavoitteellisesti ja rakentavasti ryhmässä*
- *osaa arvioida omaa osaamistaan ja antaa muille rakentavaa palautetta.*

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- *Opiskelija hallitsee ryhmäviestintä- ja esiintymistilanteessa tarvittavat vuorovaikutustaidot*
- *Opiskelija osaa toimia vastuullisesti kuuntelijana ja yleisönä*

6. Vuorovaikutus (Ä13 ja Ä17) 2 op

Kurssin keskeisiä sisältöjä ovat viestijäkuvan, viestintärohkeuden ja esiintymistaitojen vahvistaminen, ryhmäviestintätaidot, kuuntelu-, palautteenantotaidot sekä ryhmäviestintätilanteiden havainnointi ja analysointi. Kurssilla tehdään runsaasti käytännön harjoituksia.

Vuorovaikutus-kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- *kehittää viestintärohkeuttaan sekä ymmärrystään esiintymisjännityksestä*
- *syventää omaa viestijäkuvaansa ja ryhmäviestintätaitojaan*
- *analysoida ryhmäviestinnän ilmiöitä*
- *kehittää esiintymistaitojaan sekä kykyään tuottaa erilaisia puhuttuja tekstejä myös digitaalisissa ympäristöissä.*

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija hallitsee ryhmä- ja esiintymistilanteissa tarvittavia vuorovaikutustaitoja
- Opiskelija ymmärtää ja osaa analysoida vuorovaikutustilanteita ja -ilmiöitä

Liikunnallisiin taitoihin liittyvät valinnaisaineet

7. Liikunta, tytöt 1/2 2 op

Liikunnan opetuksen lähtökohtana on liikunnan ilon kokeminen ja omasta hyvinvoinnista huolehtiminen. Opintokokonaisuuteen kuuluu kesä- ja talviliikunnan sekä sisä- ja ulkoliikunnan opetusta opiskeluympäristön mahdollisuuksien mukaisesti. Opetuksella tuetaan opiskelijaa omasta fyysisestä aktiivisuudesta ja toiminta- ja opiskelukyvyistä huolehtimiseen sekä istuvan elämäntavan vähentämiseen.

Liikunnan opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- nauttia monista eri liikuntamuodoista ja kehittää kykyjään niissä
- innostua liikkumaan säännöllisesti myös vapaa-ajalla sekä omaksua liikunnan osana terveellistä elämäntapaa
- keskeisimpien pallopelien säännöt ja tekniikat
- toimia aktiivisesti ja rakentavasti ryhmässä erilaisista taustoista tulevien ihmisten kanssa ja tarvittaessa ohjata ryhmää
- ymmärtää fyysisen aktiivisuuden ja toimintakyvyn merkityksen terveyden ja hyvinvoinnin perusedellytyksenä.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osoittaa aktiivisuuttaan ja tunnollisuuttaan tunneilla
- opiskelija tuo esille taitotasonsa eri liikuntamuotojen osa-alueilla
- Opiskelija luo myönteistä ilmapiiriä ja kannustaa muita

8. Liikunta, pojat 1/2 2 op

Liikunnan opetuksen lähtökohtana on liikunnan ilon kokeminen ja omasta hyvinvoinnista huolehtiminen. Opintokokonaisuuteen kuuluu kesä- ja talviliikunnan sekä sisä- ja ulkoliikunnan opetusta opiskeluympäristön mahdollisuuksien mukaisesti. Opetuksella tuetaan opiskelijaa omasta fyysisestä aktiivisuudesta ja toiminta- ja opiskelukyvyistä huolehtimiseen sekä istuvan elämäntavan vähentämiseen.

Liikunnan opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa:

- nauttia monista eri liikuntamuodoista ja kehittää kykyjään niissä
- liikkua säännöllisesti myös vapaa-ajalla sekä omaksuu liikunnan osana liikunnallista elämäntapaa.
- keskeisimpien pallopelien säännöt ja tekniikat
- ottaa huomioon oman toimintansa merkityksen ryhmässä ja yhteisössä
- toimia aktiivisesti ja rakentavasti ryhmässä erilaisista taustoista tulevien ihmisten kanssa ja tarvittaessa ohjata ryhmää
- nähdä fyysisen aktiivisuuden ja toimintakyvyn terveyden ja hyvinvoinnin perusedellytyksenä

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osoittaa aktiivisuuttaan ja tunnollisuuttaan tunneilla
- Opiskelija tuo esille taitotasonsa eri liikuntamuotojen osa-alueilla
- Opiskelija luo myönteistä ilmapiiriä ja kannustaa muita

1. Maastopyöräily 2 op

Kursilla tutustutaan maastopyöräilyyn mahdollisimman monesta näkökulmasta. Pehdymme eri käyttötarkoitukseen tehtyihin pyöriin, opettelemme ajotekniikka sekä ennen kaikkea tutustumme käytännössä Jämsän ja Himoksen mahtaviin reitteihin mahdollisimman käytännön läheisesti eli ajamalla niitä!

Maastopyöräily -kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa:

- ylläpitää maastopyörää
- tunnistaa omat rajansa kuljettajana ja kehittää niitä
- hyödyntää käytössä olevan pyörän ominaisuudet mahdollisimman hyvin maastonmuodot huomioiden
- kehittää omaa henkistä ja fyysistä kuntoa maastopyöräilyä hyödyntäen

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti opetukseen.

Psykologiseen taitoihin liittyvät valinnaisaineet

10. Psykkinen toiminta ja oppiminen (PS1) 2 op.

Ihmisen toimintaa tutkivana tieteenä psykologia antaa opiskelijalle valmiuksia havainnoida ja ymmärtää monipuolisesti ihmistä ja hänen toimintaansa vaikuttavia tekijöitä. Psykologisen tiedon ja käsitteiden avulla opiskelija voi omakohtaisesti tunnistaa, tiedostaa ja käsitellä psyykkisiä ilmiöitä. Psykologian tiedot ja taidot tukevat itsetuntemusta, itsensä kehittämistä, muiden ihmisten ymmärtämistä ja psyykkisen hyvinvoinnin ylläpitämistä. Psykologian yhtäältä empiirinen ja toisaalta pohdiskeleva ote luo opiskelijalle mahdollisuuden kehittää omaa kriittistä ajatteluaan. Opiskelussa hyödynnetään monipuolisesti tieto- ja viestintäteknologian antamia mahdollisuuksia.

Opetuksessa luodaan edellytykset psykologisen tiedon ymmärtämiseen ja omakohtaiseen soveltamiseen. Opiskelijaa autetaan oivaltamaan psykologisen tiedon yhteys sosiaalisiin, kulttuurisiin ja ajankohtaisiin kysymyksiin sekä ymmärtämään psyykkisten, biologisten ja sosiaalisten tekijöiden välistä vuorovaikutusta ja vastavuoroista riippuvuutta.

Psykologian opetus on luonteeltaan tutkimusperustaista. Tässä tarkoituksessa opetuksessa käsitellään psykologisen tiedon luonnetta ja tiedonmuodostuksen menetelmiä painottaen ajankohtaisen tutkimuksen ja tutkimusperinteen keskeisiä aiheisältöjä. Opetuksessa tämä tutkimusperustaisuus ja aiheisällöt kytketään ihmisen jokapäiväisen toiminnan ja arjen ymmärtämiseen eli tuodaan tutkimustieto lähelle opiskelijaa.

Psykologian opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- hahmottaa tutkimustiedon pohjalta ihmisen toiminnan kokonaisuutena, joka perustuu psyykkisten, biologisten, sosiaalisten ja kulttuuristen tekijöiden vuorovaikutukseen
- psykologian keskeisiä käsitteitä, kysymyksenasetteluja ja tiedonhankintakeinoja sekä tuntee psykologian tutkimustuloksia ja pystyy niiden pohjalta arvioimaan tieteellisen tiedon ja tutkimusmenetelmien mahdollisuuksia ja rajoituksia
- ymmärtää psykologiaan ja psykologiseen tutkimukseen liittyviä eettisiä kysymyksiä ja osaa soveltaa tietojaan myös psykologisten tutkimusten arviointiin
- ymmärtää psykologista tietoa siten, että pystyy soveltamaan tietojaan arkielämään, elämäntilanteidensa ja mahdollisuuksiensa tunnistamiseen, oman psyykkisen kasvunsa ja hyvinvointinsa edistämiseen, opiskeluunsa sekä ajattelunsa, ihmissuhteidensa ja vuorovaikutustaitojensa kehittämiseen
- hankkia psykologista tietoa eri tietolähteistä ja kykenee arvioimaan tiedon luotettavuutta ja pätevyyttä
- hyödyntää psykologista tietoa oppiainerajat ylittävien aiheiden ja ilmiöiden erittelyyn
- soveltaa psykologista tietoa tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kestävän kehityksen edistämiseen.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa soveltaa psykologista tietoa arkipäivän tilanteisiin ja elämään.
- Opiskelija osaa muokata tietoa ja hallita kokonaisuuksia yksittäisten tietojen toistamisen sijasta.
- Opiskelija osaa arvioida ja soveltaa oppimaansa tietoa.

Uskontolukutaitoon liittyvät valinnaisaineet

11. Uskonto ilmiönä – kristinuskon, juutalaisuuden ja islamin jäljillä (UE1) 2 op.

Uskonnonopetuksen tehtävänä on tukea opiskelijan uskontoihin ja katsomuksiin liittyvän yleissivistyksen muodostumista. Uskonnonopetuksessa tutustutaan uskontoihin ja uskonnollisuuden ilmenemismuotoihin sekä uskonnottomuuteen. Opetuksessa uskontoja tarkastellaan osana kulttuuria, kulttuuriperintöä ja yhteiskuntaa sekä yksilön ja yhteisön elämää.

Opetus antaa monipuolista tietoa uskonnoista ja katsomuksista sekä auttaa ymmärtämään niistä käytävää keskustelua. Opiskelijoita ohjataan tarkastelemaan uskontoja ja katsomuksia analyyttisesti eri näkökulmista. Uskonnonopetus antaa valmiuksia oman maailmankatsomuksen rakentamiseen ja arvioimiseen sekä uskontojen ja katsomusten väliseen dialogiin. Oppiaine tukee opiskelijan kasvua demokraattisen yhteiskunnan vastuulliseksi jäseneksi. Uskonnonopetus ottaa erilaiset näkemykset huomioon ja kunnioittaa yksilöllisiä vakaumuksia.

Oppiaineessa hyödynnetään teologista ja uskontotieteellistä tutkimusta sekä kulttuurin, yhteiskunnan ja taiteen tutkimusta. Lisäksi opetuksessa käytetään eri uskontojen omia lähteitä ja median välittämää ajankohtaista materiaalia. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti erilaisia opiskeluympäristöjä, tieto- ja viestintäteknologian antamia mahdollisuuksia sekä aktivoivia työtapoja.

Uskonto ilmiönä -kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa:

- kehittää uskontoihin ja katsomuksiin liittyvää kulttuurista lukutaitoaan
- jäsentää uskontoa ilmiönä
- ymmärtää uskonnollisten ja ei-uskonnollisten katsomusten luonnetta ja sisäistä monimuotoisuutta
- uskonnollisen kielen ja symboliikan erityispiirteitä
- ymmärtää uskon ja tieteellisen tiedon suhdetta sekä tuntee uskontojen tutkimuksen keskeisiä näkökulmia ja menetelmiä
- tunnistaa uskontoihin ja kulttuureihin liittyvän pyhän ja sen vaikutukset ihmisen toimintaan
- hahmottaa juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin yhteisiä juuria, niiden keskeisiä piirteitä, kulttuuriperintöä ja vaikutusta yhteiskuntaan, ymmärtää niiden historiallisen ja ajankohtaisen merkityksen sekä keskustella juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin liittyvistä ajankohtaisista kysymyksistä
- kehittää valmiuksiaan toimia moniuskontoisissa ja monikulttuurisissa ympäristöissä ja työelämässä.
- rakentaa, jäsentää ja arvioida omaa maailmankatsomustaan ja kulttuuri-identiteettiään
- kehittää valmiuksia ymmärtää ihmisiä, joilla on erilainen vakaumus ja toimia eri kulttuureista tulevien ja eri tavoin ajattelevien ihmisten kanssa
- kunnioittaa ihmisoikeuksia ja tarkastella uskontoja ja katsomuksia ihmisoikeusnäkökulmasta
- hallita uskonnollisiin ja eettisiin kysymyksiin liittyviä ajattelu- ja keskustelutaitoja sekä uskontoihin liittyvän tiedon itsenäistä hankintaa ja kriittistä arviointia.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- hahmottaa uskon ja tieteellisen tiedon suhdetta

- tuntee uskontojen tutkimuksen keskeisiä näkökulmia ja menetelmiä
- hahmottaa juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin yhteisiä juuria, niiden keskeisiä piirteitä, kulttuuriperintöä ja vaikutusta yhteiskuntaan ja ymmärtää niiden historiallisen ja ajankohtaisen merkityksen

12. Maailmanlaajuinen kristinusko (UE2) 2 op.

Kurssi käsittelee kristinuskon asemaa ja vuorovaikutusta ympäröivän kulttuurin kanssa eri puolilla maailmaa. Opiskelija perehtyy katolisen, ortodoksisen ja protestanttisen, erityisesti luterilaisen, kristillisyyden syntyyn, erityispiirteisiin, eettiseen ajatteluun ja yhteiskunnallisiin vaikutuksiin sekä karismaattiseen kristillisyyteen ja kontekstuaaliseen teologiaan. Opiskelija tutustuu myös kristillisperäisten uskontojen pääpiirteisiin, uskonnon asemaan ja sen taustoihin eri puolilla Eurooppaa, ekumeniaan ja katsomusten dialogiin sekä ajankohtaisiin kristinuskoon liittyviin kysymyksiin ja niiden taustoihin.

Maailmanlaajuinen kristinusko -kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- hahmottaa kristinuskon merkityksen kulttuurin, yhteiskunnan ja yksilön näkökulmasta
- hahmottaa kristinuskon erilaiset tulkintatavat ja ilmenemismuodot eri puolilla maailmaa
- vertailla kristinuskon keskeisten suuntausten keskeisiä piirteitä
- analysoida ja arvioida ajankohtaista kristinuskoon liittyvää keskustelua.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa vertailla kristinuskon keskeisten suuntausten keskeisiä piirteitä
- Opiskelija osaa analysoida ja arvioida ajankohtaista kristinuskoon liittyvää keskustelua

Teknologiaan taitoihin liittyvät valinnaisaineet

13. Ohjelmointi 2 op.

Ohjelmointi -kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- ohjelmoinnin perusteet (tietojen syöttö, käsittely ja tulostus, tietorakenteet, algoritmit, aliohjelmat, dokumentointi)
- suunnitella ja toteuttaa vuorovaikutteisia ohjelmia

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa suunnitella, toteuttaa ja saattaa loppuun projektin.

14. Striimaus 2 op.

Striimaus -kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- kuvata ja äänittää sekä striimata tapahtumia, seuroja ja juhlia
- editoida äänitettyjä ja kuvattuja aineistoja sekä julkaista laadukkaita video- ja äänijulkaisuja
- käyttää äänitys- ja videointilaitteita (myös monilähde äänitys ja videointi), editointilaitteita ja ohjelmia sekä julkaisualustoja

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa kurssin keskeiset tavoitteet

Ryhmän ohjaamisen taitoihin liittyvät valinnaisaineet

15. Isoskoulutus 2 op.

Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä ja kristillisen maailmankatsomuksensa vahvistamiseen sekä valmiuksia isosen käytännön tehtäviin rippikouluissa ja muissa ryhmien ohjaamistilanteissa.

Isoskoulutus -kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa:

- hahmottaa isosen tehtävän eri ulottuvuudet
- ohjata ryhmää
- keskustella kristinuskoon liittyvistä asioista
- toimia isosena rippikouluissa.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti kurssille.

Ravitsemus- ja kuluttajataitoihin liittyvät valinnaisaineet

16. Syötävää arjesta juhlaan 1 op

Kurssilla valmistetaan sekä arkisempia että juhlavampia ruokakokonaisuuksia ja leivonnaisia. Ideoidaan sekä järjestetään juhlat sovittuna teemalla ja huomioidaan juhlasuunnitteluun vaikuttavat asiat.

Syötävää arjesta juhlaan -kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa:

- suunnitella ja toteuttaa juhlat tiimityönä
- toimia aktiivisesti ja rakentavasti ryhmänsä jäsenenä, kantaen oman vastuunsa

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- opiskelija on tunnollisesti ja aktiivisesti tunneilla mukana
- opiskelija tekee vastuullisesti omat tehtävät

17. Ruokamatka 1 op

Perehdytään suomalaisen ja muiden maiden ruokakulttuurin erityispiirteisiin ja perinteisiin.

Ruokamatka -kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa:

- toimia aktiivisesti ja rakentavasti ryhmänsä jäsenenä, kantaen oman vastuunsa
- kokeilla ennakkoluulottomasti eri raaka-aineita ruuanvalmistuksessa
- osaa etsiä tietoa ja reseptejä internetistä
- syventää ruuanvalmistuksen tietoja ja taitoja,

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- opiskelija on tunnollisesti ja aktiivisesti tunneilla mukana
- opiskelija tekee vastuullisesti omat tehtävät

18. Leivonta 1 op

Kehitetään ja kehitytään yhdessä leivonnan parissa. Tutustutaan eri leivontamenetelmiin ja kokeillaan haastavampiakin leivonnaisia

Leivonta -kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa:

- toimia aktiivisesti ja rakentavasti ryhmänsä jäsenenä, kantaen oman vastuunsa

- noudattaa työskentelyn hygieniavaatimuksia
- syventää leivonnän tietoja ja taitoja

Opiskelijän osaaminen arvioinnin kohteet:

- opiskelija on tunnollisesti ja aktiivisesti tunneilla mukana
- opiskelija tekee vastuullisesti omat tehtävät

Teknisiin käden taitoihin liittyvät valinnaisaineet

19. Autohuolto 4 op

Opiskelija tutustuu auton huollon perusteisiin. Opiskelija opettelee määräaikaishuollon osa-alueita ja käytössä ilmeneviä korjaustarpeita. Opiskelija oppii käyttämään työkaluja, koneita ja kemikaaleja.

Autohuolto -kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- hahmottaa auton ja pyörän perusrakenteet
- suorittaa huolto- ja korjaustoimenpiteet, joita tavallinen käyttäjä voi suorittaa
- kokeilla itseä haastavia huoltotoimenpiteitä
- tee-se-itse -asenteen.

Opiskelijän osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti lähiopetukseen ja käytännön harjoitteluun.
- Opiskelija osaa koota oppimistaan asioista ja tekemistään harjoituksista monimuotoisen työssäoppimispäiväkirjan.
- Opiskelija osaa työskennellä turvallisesti ja kestävästi

20. Tekniset työt 4 op

Opiskelija opettelee tekniikan peruskäsitteitä.

Tekniset työt -kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- huoltaa ja korjata autoa tavallisen autonkäyttäjän tarpeiden, mahdollisuuksien, tilojen ja työkalujen lähtökohdista
- hahmottaa auton rakennetta ja tärkeimpiä toimintoja
- huoltaa pienkoneita, ruohonleikkureita, moottorisahoja, mopoja, jne.

Opiskelijän osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti lähiopetukseen ja käytännön harjoitteluun.
- Opiskelija osaa koota oppimistaan asioista ja tekemistään harjoituksista monimuotoisen työssäoppimispäiväkirjan.
- Opiskelija osaa työskennellä turvallisesti ja kestävästi

21. Puutyö 4 op

Opiskelija opettelee peruskäsitteitä ja käytäntöjä puutekniikasta ja korjaa vanhoja huonekaluja/esineitä tai suunnittelee ja valmistaa uuden tuotteen.

Puutyön opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- ymmärtää tiettyjen puutekniikan osa-alueiden käytänteitä
- käyttää joitakin puutyöstökoneita ja käsityökaluja.
- valmistaa työsuunnitteleman ja tehdä tuotteen.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti lähiopetukseen ja käytännön harjoitteluun.
- Opiskelija osaa koota oppimistaan asioista ja tekemistään harjoituksista monimuotoisen työssäoppimispäiväkirjan.
- Opiskelija osaa työskennellä turvallisesti ja kestävästi

Musiikillisiin taitoihin liittyvät valinnaisaineet

22. Isokuoro 2 op

Isossa kuorossa lauletaan moniäänisesti hengellistä ja klassista kuoromusiikkia, esiinnyttään erilaisissa tilaisuuksissa ja juhlissa, osallistutaan äänitteen tekemiseen sekä nautitaan yhdessä laulamisen synnyttämästä yhteisöllisyydestä.

Isokuoro -kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa:

- sitoutua kuorotyöskentelyn kurinalaisuuteen
- käyttää omaa ääntään osana ääniryhmää
- laulaa moniäänisessä ympäristössä
- voittaa esiintymisjännityksen
- arvostaa hengellisiä lauluja ja virsiä
- toimia erilaisista taustoista tulevien ihmisten kanssa
- ottaa huomioon oman toimintansa merkityksen ryhmässä ja yhteisössä
- toimia aktiivisesti ja rakentavasti ryhmässä ja tarvittaessa ohjata ryhmää
- osaa lukea kuoronjohtajan musiikillista kieltä

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija on aktiivisesti ja tunnollisesti mukana tunnilla

23. Seurakurssi 2 op

Seurakurssilla opiskelija saa koulutusta esilaulajan, säestäjän ja seuraisännän tehtäviin. Kurssilla opetellaan hengitystekniikan perusteita, äänen tuottamista sekä alkusoittotekniikoita. Käytännön osaamista harjoitellaan toimimalla ko. tehtävissä opiston seuroissa ja muissa tilaisuuksissa.

Seurakurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa:

- toimia säestäjänä tai esilaulajana aamuhartauksissa, seuroissa ja jumalanpalveluksissa
- toimia seuraisäntänä seuroissa ja kantaa vastuuta seurajärjestelyistä
- ottaa huomioon oman toimintansa merkityksen ryhmässä ja yhteisössä
- pukeutua ja käyttäytyä tilaisuuden edellyttämällä tavalla
- esiintyä itselleen luontaisella tavalla
- toimia aktiivisesti ja rakentavasti ryhmässä ja tarvittaessa ohjata ryhmää

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osoittaa aktiivisuuttaan ja tunnollisuuttaan tuntityöskentelyssä
- Opiskelija huolehtii vuorollaan vastuutehtävän hoitamisesta
- Opiskelija toimii rakentavasti ryhmänsä jäsenenä

24. **Naiskuoro 1 op**

Naiskuorossa lauletaan moniäänisesti hengellistä ja klassista kuoromusiikkia, esiinnyään erilaisissa tilaisuuksissa ja juhlissa, osallistutaan äänitteen tekemiseen sekä nautitaan yhdessä laulamisen synnyttämästä yhteisöllisyydestä.

Naiskuoro -kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa:

- *sitoutua kuorotyöskentelyn kurinalaisuuteen*
- *käyttää omaa ääntään osana ääniryhmää*
- *laulaa moniäänisessä ympäristössä*
- *voittaa esiintymisjännityksen*
- *arvostaa hengellisiä lauluja ja virsiä*
- *toimia erilaisista taustoista tulevien ihmisten kanssa*
- *ottaa huomioon oman toimintansa merkityksen ryhmässä ja yhteisössä*
- *toimia aktiivisesti ja rakentavasti ryhmässä*
- *osaa lukea kuoronjohtajan musiikillista kieltä*

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- *Opiskelija on aktiivisesti ja tunnollisesti mukana harjoituksissa*
- *Opiskelija huolehtii omalta osaltaan hyvän harjoitusilmapiirin luomisesta*

25. **Mieskuoro 1 op**

Mieskuorossa lauletaan moniäänisesti hengellistä ja klassista kuoromusiikkia, esiinnyään erilaisissa tilaisuuksissa ja juhlissa, osallistutaan äänitteen tekemiseen sekä nautitaan yhdessä laulamisen synnyttämästä yhteisöllisyydestä.

Mieskuoro -kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa:

- *sitoutua kuorotyöskentelyn kurinalaisuuteen*
- *käyttää omaa ääntään osana ääniryhmää*
- *laulaa moniäänisessä ympäristössä*
- *voittaa esiintymisjännityksen*
- *arvostaa hengellisiä lauluja ja virsiä*
- *toimia erilaisista taustoista tulevien ihmisten kanssa*
- *ottaa huomioon oman toimintansa merkityksen ryhmässä ja yhteisössä*
- *toimia aktiivisesti ja rakentavasti ryhmässä*
- *osaa lukea kuoronjohtajan musiikillista kieltä*

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- *Opiskelija on aktiivisesti ja tunnollisesti mukana harjoituksissa*
- *Opiskelija huolehtii omalta osaltaan hyvän harjoitusilmapiirin luomisesta*

26. **Kamarikuoro 3 op**

Kamarikuorossa lauletaan moniäänisesti hengellistä ja klassista kuoromusiikkia, esiinnyään erilaisissa tilaisuuksissa ja juhlissa, osallistutaan äänitteen tekemiseen sekä nautitaan yhdessä laulamisen synnyttämästä yhteisöllisyydestä.

Kamarikuoro -kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa:

- sitoutua kuorotyöskentelyn kurinalaisuuteen
- käyttää omaa ääntään osana ääniryhmää
- laulaa moniäänisessä ympäristössä
- voittaa esiintymisjännityksen
- arvostaa hengellisiä lauluja ja virsiä
- toimia erilaisista taustoista tulevien ihmisten kanssa
- ottaa huomioon oman toimintansa merkityksen ryhmässä ja yhteisössä
- toimia aktiivisesti ja rakentavasti ryhmässä
- osaa lukea kuoronjohtajan musiikillista kieltä

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija on aktiivisesti ja tunnollisesti mukana harjoituksissa
- Opiskelija harjoittelee myös vapaa-ajallaan omaa osuuttaan
- Opiskelija huolehtii omalta osaltaan hyvän harjoitusilmapiirin luomisesta

27.-29. Musiikkitaito 1-3 yht. 4 op

Musiikin perusteet on oppilaan musiikkiopintoja tukeva oppiaine. Sen keskeisimmät osa-alueet ovat musiikin luku- ja kirjoitustaito, musiikin monipuoliset hahmotus- ja ilmaisutaidot soiton ja laulun keinoin. Opiskelu on käytännönläheistä ja toiminnallista. Musiikin peruselementtejä opiskellaan rohkaisevassa ilmapiirissä. MuPe 1-2 opiskellaan syyslukukaudella ja MuPe 3 opiskellaan kevätlukukaudella. MuPe 1-3--kurssi sisältää alla eritellyt musiikkitaitojen 1-3 -kurssit.

27. Musiikkitaito 1 1 op

Musiikkitaito 1 -opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa:

- nuotinlukua ja musiikin kielen alkeita integroiden omaan soittimeensa
- helppoja lauluja ja rytmejä vahvistaen säveltapailutaitojaan
- löytää pulssin ja sisäisen sykkeensä
- melodian ja rytmin kirjoitusta kuullun perusteella
- kokeilla improvisointitaitojaan ja omia luovia musiikillisia ideoitaan
- musiikkiterminologian ja soitinopin alkeita
- musiikkitekniikan alkeita

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija tunnistaa nuotit, rytmit ja intervallit
- Opiskelija osaa helppoa pienmuototunnistusta
- Opiskelija tunnistaa musiikkitermejä esim. omasta tai orkesterinuotista
- Opiskelija osaa kvinttiympyrän ja asteikkolorut ulkoa
- Opiskelija kirjoittaa melodian ja rytmin kuulon perusteella
- Opiskelija erottaa duurin ja mollin toisistaan melodiasta kuunnellen
- Opiskelija esittää itsenäisesti laulun ja rytmin tunnilla käytetystä ja valmistetusta ohjelmistosta
- (lisäksi ryhmän yhteinen sävellys tai improvisaatio portfolioon)

28. Musiikkitaito 2 1 op

Musiikkitaito 2 -opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa:

- nuotinlukua ja musiikin kielen alkeita integroiden omaan soittimeensa

- helppoja lauluja ja rytmejä vahvistaen säveltapailutaitojaan
- löytää pulssin ja sisäisen sykkeensä
- melodian ja rytmin kirjoitusta kuullun perusteella
- kehittää improvisointitaitojaan, sävellystä ja omia luovia musiikillisia ideoitaan
- musiikkiterminologian ja soitinopin alkeita
- tunnistaa sointukulkuja ja hallitsee nuotista laulamisen alkeet
- kuunnella ja tunnistaa harmoniaa, sointuja, intervaleja
- transponoinnin alkeet
- tutustua musiikin historiaan oman ohjelmistonsa pohjalta ja oppii aktiiviseksi musiikin kuuntelijaksi
- käyttää musiikkitekniologiaa, esim. nuotinkirjoitusohjelma, äänittäminen
- klaviatuuriin tutustumista

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa nuottien, aika-arvojen, rytmien sekä intervallien ja sointujen (laatuineen) tunnistusta kirjallisesti ja kuunnellen
- Opiskelija osaa pienmuototunnistusta omista nuoteista
- Opiskelija tunnistaa musiikkitermejä esim. omasta tai orkesterinuotista
- Opiskelija piirtää kvinttiympyrän ja kirjoittaa asteikkolorut ulkoa
- Opiskelija kirjoittaa melodian ja rytmin kuulon perusteella
- Opiskelija osaa transponoida
- Opiskelija tunnistaa harmoniaa (sointuasteet)
- Opiskelija esittää itsenäisesti laulun ja rytmin tunnilla käytetystä ja valmistetusta ohjelmistosta
- oman sävellyksen teko nuotinkirjoitusohjelmalla
- (lisäksi oman tai ryhmän yhteinen sävellys tai improvisaatio portfolioon)

29. Musiikkitaito 3 2 op

Musiikkitaito 3 -opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- nuotinlukua ja musiikin kieltä integroiden omaan soittimeensa
- aikaisempaa vaativampia lauluja ja rytmejä vahvistaen säveltapailutaitojaan
- melodian ja rytmin kirjoitusta kuulon perusteella
- kehittää improvisointi- ja sävellystaitojaan sekä tuottaa omia luovia musiikillisia ideoitaan
- musiikkiterminologiaa ja soitinoppia
- tunnistaa sointukulkuja ja hallitsee nuotista laulamisen
- kuunnella ja tunnistaa harmoniaa, sointuja, intervaleja
- transponoida melodioita
- tutustua musiikin historiaan oman ohjelmistonsa pohjalta ja oppii aktiiviseksi musiikin kuuntelijaksi
- käyttää musiikkitekniologiaa (esim. nuotinkirjoitusohjelma, äänittäminen) omien musiikillisten ideoidensa tuottamisen apuna
- tutustua klaviatuuriin

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa nuottien, aika-arvojen, rytmien sekä intervallien ja sointujen (laatuineen) tunnistusta kirjallisesti ja kuunnellen
- Opiskelija osaa septimisoinnun ja kolmisointujen käännökset
- Opiskelija hallitsee reaalisointumerkit ja osaa tehdä sointuanalyysiä
- Opiskelija osaa tehdä pienmuototunnistusta omista nuoteista
- Opiskelija tunnistaa musiikkitermit esim. omasta tai orkesterinuotista
- Opiskelija piirtää kvinttiympyrän kaikki asteikot (myös luonnollinen, melodinen, harmoninen molli) ja kirjoittaa asteikkolorut ulkoa

- *Opiskelija kirjoittaa melodian ja rytmin kuulon perusteella*
- *Opiskelija osaa transponoida*
- *Opiskelija tunnistaa harmoniaa (sointuasteet I,IV,V,V7,VI) kirjallisesti ja kuulon perusteella*
- *Opiskelija esittää itsenäisesti laulun ja rytmin tunnilla käytetystä ja valmistetusta ohjelmistosta*
- *Opiskelija tekee oman sävellyksensä nuotinkirjoitusohjelmalla*
- *Opiskelija tutustuu musiikin historiaan (tyylikaudet, säveltäjiä) ja harrastaa musiikin kuuntelua*
- *(lisäksi oman tai ryhmän yhteinen sävellys tai improvisaatio portfolioon)*

30. **Orkesteri 3 op**

Orkesterin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- *soittaa yhdessä erilaisissa kokoonpanoissa hengellistä ja klassista musiikkia*
- *virittää soittimensa, harjoitella omat stemmansa itsenäisesti tai pienessä ryhmässä*
- *kehittää muusikkouttaan, esiintymistään ja harjoitteluaan*
- *löytää omat musiikilliset vahvuutensa ja ilmaisukeinonsa*
- *toimia ryhmän jäsenenä kantaen vastuunsa omasta osuudestaan*
- *hallita erilaisia esiintymistilanteita*
- *soittaa eri tilanteisiin (juhlit, matineat ym.) sopivaa musiikkia*
- *kuunnella muiden esittämää musiikkia ottaen oppia omaan soittamiseen*
- *arvostaa omaa ja jokaisen soittajan panosta yhteisissä projekteissa*
- *arvioida omaa osaamistaan ja antaa palautetta muille*
- *kehittää soittoaan kokemuksiensa ja saamansa palautteen perusteella*

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- *Opiskelija osaa esittää ja ilmaista musiikkia omien vahvuuksiensa ja ilmaisukeinojensa avulla*
- *Opiskelija osaa yhdessä musisoimisen perustaidot*
- *Opiskelija esiintyy orkesterin mukana opiston juhlissa ym. tilaisuuksissa*

31. **Pianonsoitto 1 op**

Pianonsoiton opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- *pianonsoiton tekniikkaa oman tason ja tavoitteen mukaisesti*
- *harjoitella säännöllisesti ja arvioida oppimistaan*
- *kehittää soittoaan saamansa palautteen perusteella*
- *käyttää ergonomisesti oikeita soittotapoja ja mielekkäitä harjoittelumenetelmiä*
- *hallita soitossaan rytmin, tempon ja pulssin*
- *lukea nuotteja ja esitysmerkintöjä*
- *löytää omat musiikilliset vahvuutensa ja ilmaisukeinonsa*
- *soittaa opettajan kanssa yhdessä valittuja erityyppisiä kappaleita*
- *harjoitella erilaisten esiintymistilanteiden hallintaa*
- *ylläpitää ja kehittää soittovalmiuksia itsenäisesti saaden opinnoistaan iloa koko elämänsä ajaksi*

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- *Opiskelija hallitsee pianonsoitossa tarvittavat perustaidot*
- *Opiskelija löytää omat musiikilliset vahvuutensa ja ilmaisukeinonsa*
- *Opiskelija saa varmuutta esiintymistilanteisiin*

32. Urkujen soitto 1 op

(viikkotuntimäärä 45 min, josta 15 min oppitunti ja vähintään 30min itsenäistä harjoittelua)

Urkujen soiton opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- urkujen soiton tekniikkaa oman tason ja tavoitteen mukaisesti
- harjoitella säännöllisesti ja arvioida oppimistaan
- kehittää soittoaan saamansa palautteen perusteella
- jalkiosoiton tekniikan perusteet
- käyttää ergonomisesti oikeita soittotapoja ja mielekkäitä harjoittelumenetelmiä
- hallita soitossaan rytmin, tempon ja pulssin
- lukea nuotteja ja esitysmerkintöjä
- soittaa neliäänistä satsia jalkion kanssa
- löytää omat musiikilliset vahvuutensa ja ilmaisukeinonsa
- soittaa opettajan kanssa yhdessä valittuja erityyppisiä kappaleita
- harjoitella erilaisten esiintymistilanteiden hallintaa
- ylläpitää ja kehittää soittovalmiuksia itsenäisesti saaden opinnoistaan iloa koko elämänsä ajaksi

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija hallitsee urkujen soitossa tarvittavat perustaidot, erityisesti jalkiotekniikan
- Opiskelija löytää omat musiikilliset vahvuutensa ja ilmaisukeinonsa
- Opiskelija saa varmuutta esiintymistilanteisiin

33. Intro – kaikki soimaan Lukion musiikki 1 2 op

Intro – kaikki soimaan -kurssin tavoitteena on, että opiskelija osaa

- kehittää äänenkäyttöään ja musisointitaitojaan
- käyttää musiikkia ilmaisunsa välineenä ja tuottaa musiikillisia ideoita
- hahmottaa musiikin elementtejä kokemuksellisesti
- tutkia ja syventää omaa kuuntelusuhdettaan
- soveltaa teknologian käyttämällisyyksiä musiikissa
- hahmottaa musiikin merkityksiä ja merkityksellisyyttä elämässä ja yhteiskunnassa
- toimia edistäen turvallisen ääniympäristön syntymistä.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija käyttää musiikkia ilmaisunsa välineenä ja tuottaa musiikillisia ideoita
- Opiskelija hahmottaa musiikin merkityksiä ja merkityksellisyyttä elämässä ja yhteiskunnassa

34. Syke – soiva ilmaisu Lukion musiikki 2 2 op

Syke – soiva ilmaisu -kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- syventää osaamistaan itselleen mieluissa musiikillisissa ilmaisutavoissa
- kehittää yhteismusisointitaitojaan ja taiteellista ilmaisuaan
- analysoida musiikin kulttuurisia piirteitä ja merkityksiä
- heittäytyä rohkeasti tuottamaan musiikillisia ideoita.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa analysoida musiikin kulttuurisia piirteitä ja merkityksiä
- Opiskelija tuottaa rohkeasti musiikillisia ideoita.

Yrittäjyystaitoihin liittyvät valinnaisaineet

35. Yrittäjyysvalmennus 2 op (voidaan sisällyttää osaksi Opiskelu- ja urasuunnittelutaitojen osaamiskokonaisuutta)

Haluatko tukea ja sparrausta nuorisoyrityksen toiminnassa? Onko tavoitteenasi toimia yrittäjänä lähiaikoina? Millaisia mahdollisuuksia yrittäjyyteen on? Miten minä voisi toimia yrittäjänä? Kurssilla tutustutaan erilaisiin mahdollisuuksiin toimia yrittäjänä ja työllistää itsesi vaikkapa kesän ajaksi. Kurssi on siis tarkoitettu heille, joilla on ajatuksena yrittäjyys sekä heille, jotka haluavat käynnistää on nuorisoyrityksen tai toimivat nuorisoyrittäjinä ja haluavat lisää tukea ja sparrausta yrityksen toimintaan.

Yrittäjyysvalmennuksen opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- hahmottaa henkilökohtaiset vahvuudet ja yrittäjyyden mahdollisuudet sekä yhdistää ne haluamallaan tavalla
- pyytää tarvitsemaansa apua ja tukea yrittäjyyteensä
- vastaanottaa ja hyödyntää ulkopuolelta tulevia tietoja yrityksen ja yrittäjyyden kehittämiseen
- valita itselleen sopivan yrittäjyyden muodon ja perustaa tarvittavan yrityksen

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti opetukseen.

36. Kesätyövalmennus 1 op (voidaan sisällyttää osaksi Opiskelu- ja urasuunnittelutaitojen osaamiskokonaisuutta)

Mitä odotan kesätyöltäni? Mitä odotan tulevaisuuden työelämältä? Mitkä ovat omat vahvuuteni työntekijänä? Miten saan haluamani kesätyön? Kurssilla etsitään vastauksia esimerkiksi näihin kysymyksiin. Tutustutaan erilaisiin työpaikkoihin ja työtehtäviin. Perehdytään hyvin työhakemuksiin ja ansioluetteloihin. Tehdään itse henkilökohtaiset työhakemukset unelmien kesätyöpaikkoihin. Sparrataan kaveria löytämään itsestään vahvuuksia ja hyviä puolia työnhaun ja eri työtehtävien näkökulmasta. Toivottavasti jokainen kurssin suorittanut saa hyvät kesätyön tai vaikka pidempiaikaisen työsuhteen!

Kesätyövalmennus- kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- tunnistaa omat vahvuudet ja mielenkiinnon kohteet työllistymisen näkökulmasta sekä hyödyntää niitä
- tehdä omaa osaamista ja omia vahvuuksia kuvaavan työhakemuksen
- tunnistaa omat odotuksensa kesätyötä kohtaan
- hakea kesätyötä eri tavoin

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti opetukseen.

37. Yrittäjyys tutuksi 1 op

Kurssilla tutustutaan yrittäjyyden eri näkökulmiin ja mahdollisuuksiin. Kuulemme eri yrittäjätarinoita ja pohdimme omaa suhdettamme yrittäjyyteen. Perehdytään yrittäjämäiseen asenteeseen ja vaikutuksiin eri tehtävissä ja tilanteissa. Tutustumme, kokeilemme ja opimme kokeiluista.

Yrittäjyys tutuksi -kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- tunnistaa oman suhteensa yrittäjyyteen
- hahmottaa yrittäjämäisen asenteen merkityksen omassa elämässä
- suhtautua yrittäjyyteen realistisella tavalla
- toimia, jos haluaa yrittäjäksi

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti opetukseen.

Aktiiviseen kansalaisuuteen liittyvät valinnaisaineet

38. Tapahtumien ja retkien järjestäminen 2 op (voidaan sisällyttää osaksi Aktiivinen kansalaisuus - osaamiskokonaisuutta)

Kevätretki on merkittävä osa opistovuotta. Kevätretken järjestäminen vaatii monenlaista osaamista ja paljon rahaa. Kurssilla perehdytän kevätretken ja mahdollisesti myös muiden retkien järjestämiseen. Etsitään vaihtoehtoja, rakennetaan sisältöjä, lasketaan budjettia ja erilaisia tapoja rahoittaa retki/retket.

Tapahtumien järjestäminen on myös merkittävä osa opistovuotta ja samalla merkittävä osa kevätretken varainhankintaa. Kurssilla perehdytään erilaisten tapahtumien järjestämiseen, koordinoidaan toimintoja ja järjestetään erilaisia tapahtumia niin opistoyhteisön iloksi kuin taustayhteisömmen ja varainhankinnan näkökulmat huomioiden.

Tapahtumien ja retkien järjestäminen -kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- tunnistaa kevätretken järjestämisen realiteetit
- järjestää retkiä isolle joukolle erilaiset tarpeet ja talouden realiteetit huomioiden
- järjestää erilaisia tapahtumia yhteistyössä eri toimijoiden kanssa
- hahmottaa tapahtumanjärjestäjän vastuun ja velvollisuudet
- ottaa ja kantaa vastuuta yhteisissä asioissa

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti opetukseen.

39. Vaikuttaminen yhteiskunnassa 2 op (voidaan sisällyttää osaksi Aktiivinen kansalaisuus - osaamiskokonaisuutta)

Opistoa on helppo verrata yhteiskunnan pienoismalliin, missä opistoneuvosto on opistolaisten ylin päättävä elin. Tällä kurssilla pääset siis oppimaan vastuunkantamista ja vaikuttamista käytännössä. Opit kantamaan vastuuta yhteisistä asioista, tekemään päätöksiä kaikkien opistolaisten parhaaksi tai vaikkapa ratkaisemaan kevätretken kohdetta. Opit toimimaan vaikuttajana demokraattisessa toimintaympäristössä, johtamaan kokouksia, toimimaan sihteerinä tai vastuunkantajana eri tehtävissä. Yhteisen hyvä eteen toimiminen on palkitsevaa ja siksi sitä kannattaa myös opiskella ja harjoitella.

Vaikuttaminen yhteiskunnassa- kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa

- toimia vaikuttajana erilaisissa tilanteissa ja yhteisöissä
- hahmottaa demokraattisen toiminnan perusteet
- toimia aktiivisena jäsenenä toimielimissä
- kertoa omat näkökulmansa ja ajatuksensa eri yhteisöissä rakentavasti

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti opetukseen.

Englannin kielen taitoon liittyvät valinnaisaineet:

40. Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen ENA1 2 op

Kurssin tehtävänä on avata lukion kieltenopiskelun tavoitteita suhteessa jatkuvaan oppimiseen ja tulevaisuuden tarpeisiin muutosten monikielisessä maailmassa. Kurssi totuttaa opiskelijaa lukion kieltenopiskeluun, jossa kohdekieltä käytetään mahdollisimman paljon. Tehtävänä on kehittää opiskelijan kielitietoisuutta, kieli-identiteettiä ja itse- ja vertaisarviointitaitoja sekä vahvistaa opiskelijan ja ryhmän hyvinvointiosaamista. Lukion opetussuunnitelman 2019 kurssi.

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen -kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa:

- kehittää kielitaitoaan
- syventää käsitystään kielitietoisuudesta ja monikielisyydestä
- analysoida ja kehittää taitoaan käyttäen itse- ja vertaisarviointia oppimista tukevana menetelmänä
- monipuolistaa kieltenopiskelustrategioitaan
- hyödyntää tarkoituksenmukaisia kieltenopiskelun apuvälineitä
- suhteuttaa osaamistaan taitotasoon B2.1.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija kehittää kielitaitoaan kurssin tavoitteen vaatimalle tasolle

41. Englanti globaalina kielenä ENA2 2 op

Kurssin tehtävänä on tarkastella englannin kielen aseman kehittymistä lingua francana globaaleissa konteksteissa ja vuorovaikutustilanteissa, joissa englanti ei välttämättä ole kenenkään äidinkieli. Tehtävänä on myös tarkastella, miten kieli ja kielitaito vaikuttavat eettisesti kestävään toimintaan kaikessa viestinnässä. Kurssissa avataan rakentavan vuorovaikutuksen (mediaatio) käsitettä keskeisenä kielitaidon osa-alueena. Lukion opetussuunnitelman 2019 kurssi.

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija osaa:

- tunnistaa tapoja kehittää rakentavaa vuorovaikutusta
- kehittää rakentavan vuorovaikutuksen strategioitaan ja ongelmanratkaisutaitojaan
- vahvistaa vuorovaikutuksessa toimimisen taitojaan sekä kielellistä itsetuntoaan
- syventää tietoaan englannin asemasta kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden näkökulmasta.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija kehittää kielitaitoaan kurssin tavoitteen vaatimalle tasolle

42. Easy English 1 op

Kurssilla opiskelija oppii erilaisissa tilanteissa tarvittavaa helppoa käytännön englantia. Kurssilla opiskelija rohkaistuu puhumaan ja kehittämään sekä suullista että kirjallista ilmaisutaitoaan.

Easy English -kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa:

- kommunikoida englannin kielen alkeistason osaamista vaativissa tilanteissa
- lukea ja tuottaa englannin kielen alkeistasoista tekstiä

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija osaa käyttää kurssilla opittuja englanninkielisiä suullisia ja kirjallisia ilmaisuja

43. English Discussion 1 op

Kurssilla opiskelijat keskustelevat heitä kiinnostavista ja ajankohtaisista aiheista englanniksi. Opiskelijat rohkaistuvat puhumaan, harjoittelevat ajatusten ja mielipiteiden ilmaisua ja laajentavat englannin kielen osaamistaan.

English Discussion -kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa:

- ilmaista ajatuksia ja mielipiteitä englanniksi
- keskustella pienryhmässä

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opilas osaa ilmaista ajatuksia ja mielipiteitä englanniksi ryhmätilanteessa

44. Book Club 1 op

Kurssilla luetaan englanninkielistä kirjallisuutta, esitellään luettua ja keskustellaan siitä. Kurssin opetuskielenä on englanti.

Book Club -kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa:

- etsiä itseään kiinnostavaa englanninkielistä kirjallisuutta
- lukea kielitasolleen sopivan kirjan
- kertoa luetun tekstin teemoista ja keskustella niistä englanniksi

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija valitsee ja lukee hänelle sopivaa englanninkielistä kirjallisuutta
- Opiskelija ymmärtää luetun tekstin ja osaa keskustella siitä

Ruotsin kielen taitoon liittyvät valinnaisaineet:

45. Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen RUB11 4 op

Kurssin tehtävä on johdattaa ja motivoida opiskelijaa lukion toisen kotimaisen kielen opintoihin ja kasvattaa opiskelijan tietoisuutta omasta kieli- ja kulttuuritaustastaan vuorovaikutuksessa ryhmän kanssa. Kurssin tehtävänä on myös vahvistaa opiskelijan tietoisuutta ruotsin kielen taustasta, historiasta ja asemasta Suomessa sekä ohjata opiskelijaa löytämään ruotsin kielen vaikutuksesta kertovia kielellisiä ja kulttuurisia piirteitä omasta arjesta ja yhteiskunnasta. Lukion opetussuunnitelman 2019 kurssi.

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen -kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa:

- tunnistaa olemassa olevaa kielitaitoaan ja omia vahvuuksiaan
- rohkaistuu käyttämään ruotsin taitoaan arkipäiväisissä vuorovaikutustilanteissa painottaen suullista viestintää
- kehittää omia opiskelustrategioitaan ja vuorovaikutustaitojaan ja löytää itselle sopivia työtapoja
- syventää tietämystään suomen ja ruotsin kielten vaikutuksesta toisiinsa sekä Suomessa vallitsevista kieliolosuhteista
- pystyy suhteuttamaan ruotsin kielen osaamistaan oppimäärän opiskelulle määriteltyyn taitotasoon B1.1.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija saavuttaa kurssille asetetut tavoitteet

46. Ruotsin kieli arjessani RUB12 2 op

Kursilla käytetään ruotsia opiskelijan arkipäivään liittyvissä vuorovaikutustilanteissa. Keskeisiä sisältöjä ovat oma elämä, ihmissuhteet ja lähiympäristö ja yksilön ja yhteisön hyvinvointi. Kurssin tehtävänä on kannustaa opiskelijaa käyttämään ruotsia rohkeasti ja kehittämään omia vuorovaikutustaitojaan eri tilanteissa. Lukion opetussuunnitelman 2019 kurssi.

Ruotsin kieli arjessani -kurssin opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa:

- kertoa ruotsiksi omasta elämästään, ihmissuhteistaan ja lähiympäristöstään eri tilanteissa erilaisia viestintäkanavia käyttäen
- kehittää keskustelu- ja kuuntelutaitojaan ruotsiksi
- kehittää palautteen antamisen ja vastaanottamisen sekä osaamisensa arvioinnin taitoja.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kohteet:

- Opiskelija saavuttaa kurssille asetetut tavoitteet

5. Oppimisen ja osaamisen arviointi

Oppimisen arvioinnilla on koulutuksessa kaksi toisiaan tukevaa tehtävää. Arvioinnin tehtävänä on toisaalta ohjata ja kannustaa opiskelua sekä kehittää opiskelijoiden itsearvioinnin taitoja (formatiivinen arviointi) ja toisaalta määrittää, missä määrin opiskelija on saavuttanut opintokokonaisuuksille asetetut tavoitteet (summatiivinen arviointi). Arviointi kohdistuu oppimiseen, osaamiseen ja työskentelyyn.

Opiskelun ohjaaminen ja kannustaminen sekä itsearvioinnin taitojen kehittäminen toteutuvat formatiivisen arvioinnin avulla. Summatiivisesti arvioidaan sitä, miten opiskelija on saavuttanut eri opintokokonaisuuksille asetetut tavoitteet.

Arvioinnin tehtävien toteuttamisessa tulee noudattaa arvioinnin yleisiä periaatteita. Oppilaitoksessa tulee olla yhtenäiset arvioinnin periaatteet ja käytänteet, jotka ilmenevät arviointikulttuurissa. Opetuksen järjestäjä seuraa arvioinnin periaatteiden toteutumista ja tukee yhtenäisen arviointikulttuurin kehittymistä.

Oppimisen tuen tarpeet sekä muut osaamisen osoittamista vaikeuttavat syyt tulee ottaa arviointikäytänteissä huomioon siten, että oppilaalla on mahdollisuus erityisjärjestelyihin ja vaihtoehtoisin tapoihin osoittaa osaamisensa. Vieraskielisten oppilaiden arvioinnissa tulee ottaa huomioon oppilaan kielitaidon taso opetuskielessä.

5.1 Formatiivinen arviointi

Formatiivisen arvioinnin tehtävänä on ohjata opintojen edistymistä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Formatiivinen arviointi auttaa opiskelijaa ymmärtämään omaa oppimistaan, tunnistamaan vahvuuksiaan ja kehittämään työskentelyään opintokokonaisuuksille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Formatiivinen arviointi on opettajan ja opiskelijan välistä vuorovaikutusta ja palautetta, joka auttaa opiskelijaa ymmärtämään opintokokonaisuuksien tavoitteet, hahmottamaan oma edistymisensä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin sekä sitä, miten voi parantaa suoriutumistaan suhteessa tavoitteisiin ja arviointikriteereihin.

Itsearviointi ja vertaispalaute ovat osa formatiivista arviointia. Opiskelijat harjoittelevat opettajan ohjaamana itsearvioinnin ja vertaispalautteen antamisen ja vastaanottamisen taitoja. Formatiivinen arviointi ei edellytä dokumentointia.

5.2 Summatiivinen arviointi

Summatiivisen arvioinnin tehtävänä on kuvata, kuinka hyvin ja missä määrin opiskelija on saavuttanut opetussuunnitelmassa opintokokonaisuuksille asetetut tavoitteet. Summatiivinen arviointi tehdään vähintään koulutuksen päättyessä.

Summatiivinen arviointi tehdään suhteessa tässä opetussuunnitelmassa tarkennettuihin tavoitteisiin. Summatiivisen arvioinnin tekee aina opiskelijaa opettanut opettaja, tai jos opettajia on useita, opettajat yhdessä. Opettajan tulee dokumentoida arvioinnit niistä näytöistä, jotka vaikuttavat opiskelijan summatiiviseen arviointiin.

5.3 Arvioinnin yleiset periaatteet

Arvioinnissa tulee noudattaa seuraavia periaatteita:

- Arviointi on yhdenvertaista ja perustuu opiskelijoiden yhdenvertaiseen kohteluun.
- Arviointi edellyttää avoimuutta, yhteistyötä ja osallisuutta. Tämä edellyttää vuorovaikutusta opettajan ja opiskelijan välillä sekä palautteen antamista tavoitteiden saavuttamisen edistämiseksi. Arvioinnin toteuttamiseen liittyy opiskelijoiden osallisuuden mahdollistaminen, vahvuuksien tunnistaminen ja kannustaminen.
- Arviointi on suunnitelmallista ja johdonmukaista. Arviointikäytännöt suunnitellaan johdonmukaiseksi kokonaisuudeksi ja samalla varmistetaan arviointiperiaatteiden yhtenäisyys oppilaitoksessa. Arviointia toteutetaan sekä lukuvuoden aikana että sen päättyessä. Arvioinnin tulee kohdistua vain siihen, mitä paikallisessa opetussuunnitelmassa on asetettu tavoitteeksi. Opettaja toteuttaa arvioinnin näyttöihin perustuen.
- Opiskelijoiden suorituksia ei verrata toisiinsa.
- Arviointi ei kohdistu opiskelijoiden persoonaan, temperamenttiin tai muihin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin.
- Arviointi on monipuolista. Monipuolinen arviointi perustuu eri menetelmin kerättyihin näyttöihin. Opettaja valitsee arviointimenetelmät opintokokonaisuuden tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelijoille tulee tarjota mahdollisuuksia osoittaa oppimistaan ja osaamistaan eri tavoin ja tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisin keinoin.
- Arviointi perustuu tavoitteisiin ja kriteereihin.

Opiskelijan osaamisen arvioinnissa käytetään tässä opetussuunnitelmassa määriteltyjä arviointikriteereitä. Arviointikriteerit on laadittu eri opintokokonaisuuksille.

Arvioinnin avulla saatu tieto auttaa opettajia suuntaamaan opetustaan opiskelijoiden tarpeiden mukaisesti. Arviointi toimii myös tärkeänä välineenä mahdollisten tuen tarpeiden tunnistamisessa. Opettajien yhteistyö oppilaitosyhteisössä on välttämätöntä arvioinnin johdonmukaisuuden toteutumiseksi.

Arvioinnissa tulee ottaa huomioon opiskelijan terveydentila ja erityistarpeet. Oppimisen tuen tarpeet sekä muut osaamisen osoittamista vaikeuttavat syyt tulee ottaa arviointikäytännöissä huomioon siten, että opiskelijalla on mahdollisuus erityisjärjestelyihin ja vaihtoehtoisin tapoihin osoittaa osaamisensa. Vieraskielisten opiskelijoiden arvioinnissa tulee ottaa huomioon opiskelijan kielitaidon taso opetuskielessä sekä arvioinnin kohteena olevan opintokokonaisuuden tiedonalan kielessä.

5.4 Todistukset

Koulutukseen osallistumisesta opiskelijalle annetaan todistus.

Todistukseen merkitään

- todistuksen nimi
- koulutuksen ylläpitäjän ja oppilaitoksen nimi

- oppilaitoksen opetuskieli
- opiskelijan koko nimi ja henkilötunnus
- todistuksen antamispäivä
- rehtorin / pedagogisen rehtorin allekirjoitus
- yhteisten opintokokonaisuuksien ja valinnaisten opintojen arviointi asteikolla hyväksytty/hylätty
- opintojen laajuus yhteisissä sekä valinnaisissa opintokokonaisuuksissa opintopisteinä.

Liite: LUKUVUODEN 2021-2022 AIKATAULU

15.-20.8.2021 1. periodi (1 viikon mittainen)

21.-22.8.2021 kurssiviikonloppu

24.8.-2.9.2021 2. periodi

53.-5.9.2021 kurssiviikonloppu

7.-16.9.2021 3. periodi (11.-12.9.2021 opistolaisten ja kotiväen viikonloppu)

17.-19.8.2021 kurssiviikonloppu

21.-30.9.2021 4. periodi

1.-3.10.2021 kurssiviikonloppu

5.-14.10.2021 5. periodi

15.-25.10.2021 syysloma (15.-17.10.2021 ja 22.-24.10.2021 kurssiviikonloput)

26.10.-4.11.2021 6. periodi

5.-7.11.2021 kurssiviikonloppu

9.-18.11.2021 7. periodi

19.-21.11.2021 kurssiviikonloppu

23.11.-2.12.2021 8. periodi

3.-5.12.2021 kurssiviikonloppu

6.12.2021 itsenäisyyspäivä (talo kiinni)

7.-17.12.2021 9. periodi

18.12.2021 joulujuhla

19.12.2021-9.1.2022 joululoma

11.-20.1.2022 10. periodi

21.-23.1.2022 kurssiviikonloppu

25.1.-3.2.2022 11. periodi

4.-6.2.2022 kurssiviikonloppu

8.-17.2.2022 12. periodi

18.-20.2.2022 kurssiviikonloppu

21.-25.2.2022 13. periodi (TET-jakso)

26.2.-7.3.2022 talviloma (26.-27.2.2022 ja 5.-6.3.2022 kurssiviikonloput)

8.-17.3.2022 14. periodi

18.-20.3.2022 kurssiviikonloppu

22.-31.3.2022 15. periodi

1.-3.4.2022 kurssiviikonloppu

5.-14.4.2022 16. periodi

15.-18.4.2022 pääsiäisloma (kurssiviikonloppu)

19.-28.4.2022 17. periodi

29.4.-1.5.2022 kurssiviikonloppu

2.-13.5.2022 18. periodi

14.5.2022 päätöspäivä